

Sturingsmonitor 2025

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Welkom	4
Aanbiedingsbrief.....	4
Bestuur en portefeuillevverdeling	5
Vergezichten	7
Vooruitblik 2026.....	8
Financiële kadernota	10
Jaarverslag 2024	14
Inleiding.....	14
Pijler 1 Bestuur en Samen doen	14
Pijler 2 Samen Leven.....	24
Pijler 3 Duurzaamheid en Economie	33
Pijler 4 Voorzieningen, leefbaarheid en wonen.....	39
Pijler 5 Middelen en ondersteuning	45
Raadsvoorstel.....	48
Raadsbesluit	49
Bijlagen	50
Missie en toekomstvisie	50
Coalitieakkoord 2022-2026.....	50

Welkom

Aanbiedingsbrief

Geachte leden van de Raad,

Voor u ligt de Sturingsmonitor 2025. In de Sturingsmonitor kijken we beleidsmatig terug op het afgelopen jaar en vooruit naar de komende jaren.

Sturingsmonitor 2025

De Sturingsmonitor is een instrument in onze Planning & Control cyclus. Voor u als raad is de sturingsmonitor een moment om sturing te geven en een opdracht mee te geven aan het college. Waar deze opdracht andere jaren gericht was op te voeren beleid vragen we u dit jaar sturing en/ of een opdracht te geven met betrekking tot de kaders en het proces bij de ombuigingen.

Om deze reden is de inhoud van deze sturingsmonitor op sommige onderdelen net wat anders van samenstelling dan voorgaande jaren. De onderdelen zelf zijn wel hetzelfde als andere jaren en zal bestaan uit de vergezichten, vooruitblik, financiële kadernota en het jaarverslag. We beschrijven hieronder in het kort de verschillende stappen die wij zetten om tot een ombuigingsvoorstel te komen en hoe u dit in deze sturingsmonitor terug ziet.

In de financiële kadernota presenteren wij het actueel meerjarenraming gebaseerd op de najaarsnota met een correctie op het volume accres van de algemene uitkeringen. Dit beeld kan nog veranderen naar aanleiding van de te verwachten meicirculaire. Daarnaast hebben we in de financiële kadernota een aantal kaders geformuleerd met betrekking tot de ombuigingen die wij aan u willen voorleggen. Het streven is om een pakket samen te stellen dat ruim voldoet aan deze doelstelling.

Dit doen we door onderscheid te maken tussen taken die wettelijk zijn, taken die wij ruimer dan wettelijk uitvoeren en taken die niet wettelijk, maar soms wel noodzakelijk zijn. We brengen in kaart welke gevolgen het heeft als hier andere keuzes in gemaakt worden. Het pakket aan mogelijke maatregelen die hieruit volgt vullen we aan met de in onderzoek zijnde denkrichtingen voor ombuigingen die bij de begroting 2025 door uw raad zijn besproken.

Aansluitend bij deze werkwijze is in deze sturingsmonitor de vooruitblik naar de volgende begroting beperkt. Er is gekozen om terughoudend te zijn met nieuwe activiteiten. In deze vooruitblik worden daarom alleen de noodzakelijke nieuwe activiteiten benoemd die gaan spelen in de begroting 2026. De in de vooruitblik genoemde ontwikkelingen hebben daarmee effect op de ombuigingsdoelstelling.

Op meerdere momenten agenderen wij de ombuigingen bij uw raad. Nog voor de zomervakantie leggen we een ombuigingsvoorstel voor en na de zomervakantie leggen we de conceptbegroting voor alvorens de definitieve begroting aan u voor te leggen.

We stellen u middels een raadsbesluit het volgende voor:

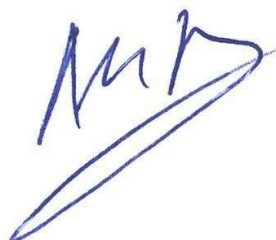
1. kennis te nemen van de in de Vooruitblik 2026 en in de Vergezichten benoemde onderwerpen;
2. het jaarverslag 2024 vast te stellen;
3. de financiële kadernota vast te stellen;
4. in te stemmen met wijze waarop uw raad wordt meegenomen in het ombuigingstraject richting de begroting 2026.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Het College van de Gemeente Aa en Hunze,

de heer R.L.H. Schoonderbeek
secretaris

de heer A.W. Hiemstra
burgemeester

Bestuur en portefeuillevverdeling

Burgemeester
A.W. Hiemstra

Portefeuilles

- Bestuurlijke coördinatie
- Algemeen bestuur
- Communicatie
- Samenwerking Drentsche Aa (Bedrijfsvoering)
- Veiligheidsregio (Brandweer/GHOR)
- Vergunningen openbare orde en veiligheid incl. evenementen
- Dienstverlening
- Personeel en Organisatie
- Informatisering en automatisering
- Integrale handhaving
- Informatieveiligheid en privacy
- Vereniging van Nederlandse gemeenten
- Vereniging van Drentse gemeenten

Projectportefeuille

- Implementatie Omgevingswet
- Mijnbouwactiviteiten en schadeafhandeling
- P10
- Gebiedsontwikkeling Nationaal Park Drentsche Aa
- Nij Begun
- Opvang ontheemden en asielzoekers

Wethouder
I. Berghuis
Gemeentebelangen

Portefeuilles

- Ruimtelijke ontwikkeling
- Volkshuisvesting, woningbouw
- Omgevingsvergunningen
- Kern- en buurtgericht werken
- Beheer openbare ruimte (onder andere wegen, groen, fietspaden)
- Accommodatiebeleid over dorpshuizen
- Plattelands- en natuurontwikkeling
- Landbouwbeleid met betrekking tot versterken landelijk gebied
- Begraven en begraafplaatsen
- Cultuurhistorie, cultureel erfgoed
- RUD Drenthe (Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe)
- Eerste loco-burgemeester

Projectportefeuille

- Inwonersparticipatie / veranderende rol overheid
- Leader Zuidoost Drenthe
- Agenda voor de Veenkoloniën
- Stuurgroep Hunze
- Cultuurpodium Gieteren
- Uitvoeringsagenda woningbouw

Wethouder
R.J. Heling
VVD

Portefeuilles

- Grondbeleid, grondzaken en gemeentelijk vastgoed
- Economische Zaken en werkgelegenheidsbeleid
- Inkoop, w.o. aanbestedingsbeleid
- Recreatie en toerisme
- Recreatieschap Drenthe Diever
- Onderwijs, inclusief onderwijshuisvesting en kindcentra
- Volwasseneneducatie
- Laaggeletterdheid
- Water, waterbeheer en riolering
- Afval
- Sportbeleid, inclusief sportaccommodaties
- Leerplicht
- Internationale betrekkingen, w.o. EDR
- Mobiliteit
- Duurzaamheid en duurzame energie

Projectportefeuille

- N34 ontwikkelingen
- Ontwikkeling Gasselternveld
- Toekomst vakantieparken
- Regiodeal voor het onderdeel werk
- Uitvoeringsagenda duurzaamheid
- Nij Begun economische agenda

Wethouder
K. ten Brink
PvdA

Portefeuilles

- Financiën, en verzekeringen
- Participatie, jeugd en WMO
- Belastingen
- Stichting Attenta
- Arbeidsmarktbeleid en sociale werkvoorziening
- Welzijns- en gezondheidsbeleid
- Sociale Zaken & armoedebeleid
- Global Goals en Fairtrade
- Schuldhelpverlening
- Cultuurbeleid
- Inburgering, vluchtelingen
- Leerlingenvervoer
- Volksgezondheid
- GGD
- Gemeenschappelijke regeling Werkplein Drentse Aa (WPDA)
- Gemeenschappelijke regeling Publiek vervoer Groningen-Drenthe

Projectportefeuille

- Kans voor de Veenkoloniën
- Nij Begun sociale agenda

Gemeentesecretaris
R.L.H. Schoonderbeek

- Adviseur van het college
- Algemeen directeur van de ambtelijke organisatie

Vergezichten

Voorgaande jaren bespraken we een aantal maatschappelijke ontwikkelingen die, als we naar de toekomst kijken nog steeds actueel zijn. We beschrijven in dit vergezicht de intensivering op de thema's rondom demografische ontwikkeling en fysieke leefomgeving, de toenemende aandacht die het thema veiligheid zal vragen en de ontwikkelingen rondom de Regiodeal en Nij Begun. Deze ontwikkelingen moeten gezien worden in het licht van de financiële uitdagingen waar wij, net als veel andere gemeenten in Nederland de komende jaren voor staan.

We bereiden ons voor op de uitdagingen die de vergrijzing met zich meebrengt. Zo verwachten we een toenemend beroep op de zorg en voorzieningen. Dit vraagt om een andere blik; de inwoner is vaker zelf aan zet, we verwachten meer inzet vanuit de gemeenschap en we zullen daarbij in toenemende mate gebruik kunnen en moeten maken van digitale hulpmiddelen. We zijn ons ervan bewust dat dit ook aandacht zal vragen voor groepen die in deze ontwikkelingen moeilijker mee kunnen komen. Deze veranderende maatschappelijke en digitale context daagt ons uit om onze vraagstukken met betrekking tot de zorg ook steeds vaker vanuit deze blik te belichten.

De fysieke leefomgeving blijft aandacht vragen. De startnotitie Omgevingsvisie Aa en Hunze is gereed en daaropvolgend heeft de gemeente tot 1 januari 2032 de tijd om dit om te zetten naar een nieuw omgevingsplan voor de hele gemeente. De omgevingsvisie zal richtinggevend zijn en biedt een kader, maar is op zichzelf niet voldoende voor alle afwegingen in de fysieke leefomgeving. De onderwerpen en ambities uit de visie moeten worden uitgewerkt en geconcretiseerd in programma's en het omgevingsplan.

Kijkend naar onze omgeving zien we dat veiligheid steeds minder vanzelfsprekend is. Voor een veilige en weerbare samenleving is de inzet van iedereen nodig: regionale en lokale overheden, bedrijven, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en burgers. De urgentie van het versterken van de maatschappelijke weerbaarheid bij veiligheidsvraagstukken is sterk toegenomen. Te denken valt dan onder meer aan grootschalige en langdurige verstoringen, zoals stroomuitval, digitale aanvallen en logistieke uitdagingen. Een goede afstemming tussen inwoners, organisaties en gemeenten spelen een rol in het bereiken en behouden van een weerbare samenleving. In de komende jaren zal vanuit de gemeente en veiligheidsregio aandacht worden gegeven aan bevolkingszorg, nafase en herstelfase bij rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Net als veel andere gemeenten in Nederland staat de gemeente Aa en Hunze de komende jaren voor een financiële uitdaging. In deze sturingsmonitor bespreken we hoe groot de financiële uitdaging is, welke kaders we hanteren en welk proces we doorlopen om tot de goede ombuigingsmaatregelen te komen. Anders dan bij veel andere gemeenten staan we voor de bijzondere situatie dat we naast deze bezuinigingen ook extra geld beschikbaar krijgen. Dankzij de toegekende Regiodeal is in de periode 2026 - 2029 geld beschikbaar om te investeren in het behouden van de brede welvaart op de langere termijn. Het biedt ons de kans om het hoofd te bieden aan regio-specifieke problemen zoals de dubbele vergrijzing, vershraling van voorzieningen en de behoefte aan een economische impuls. Naast deze taken vanuit de Regiodeal moeten we voorbereid zijn om in te spelen op ontwikkelingen vanuit de agenda's van Nij Begun. In verschillende vraagstukken bij de agenda's van Nij Begun denken wij mee, zoals ook het afgelopen jaar is gedaan. De duurzaamheidsmaatregelen zullen starten in de vorm van de ontzorgingsaanpak bij de isolatiemaatregelen en isolatiesubsidies. Dit jaar worden naar verwachting ook de sociale en de economische agenda vastgesteld en zal daarmee ook duidelijker worden wat dit voor onze gemeente Aa en Hunze in de toekomst kan betekenen.

In de Sturingsmonitor blikken we vooruit op 2026. Welke ontwikkelingen komen op ons af, die van invloed zijn op de begroting 2026. Het gaat over ontwikkelingen die nog niet genoemd zijn in de begroting 2025. Het is een onderdeel van de voorbereiding op de uiteindelijke besluitvorming over de begroting 2026. Een begroting die dit jaar ook gaat over het maken van keuzes ten aanzien van noodzakelijke ombuigingen. In een jaar waarin we ook nog te maken hebben met gemeenteraadsverkiezingen.

U ziet daarom dit jaar in deze Sturingsmonitor een overzicht van wettelijke verplichtingen die dusdanig concreet zijn dat zeker is dat het inzet van ons gaat vragen in 2026. Deze ontwikkelingen zullen naar verwachting financiële impact hebben bij de begroting 2026 en daarmee dus effect hebben op de hoogte van de noodzakelijke ombuigingen. Wat deze impact exact is, is nog niet duidelijk op dit moment. In de voorbereiding op de begroting zullen we deze ontwikkelingen financieel vertalen en meenemen.

De nieuwe wettelijke ontwikkelingen die vanaf 2026 impact hebben

Informatieveiligheid en privacy – Cyberbeveiligingswet

Dreigingen zijn onderdeel geworden van de dagelijks werkelijkheid en wij zien hierin een toename van de risico's. Dit vraagt om constante aandacht en alertheid van de gehele organisatie. De komst van de Cyberbeveiligingswet vereist snelle detectie en afhandeling van potentiële incidenten.

SIEM (Security Information and Event Management) en SOC (Security Operations Center) zijn cruciale onderdelen van de beveiligingsinfrastructuur van onze organisatie. SOC is het team van beveiligingsexperts dat verantwoordelijk is voor het monitoren en reageren op beveiligingsincidenten. En SIEM is een technologische oplossing die door het team van experts wordt gebruikt om gegevens te verzamelen, te analyseren en beveiligingsincidenten te beheren.

Ook ontwikkelingen zoals kunstmatige intelligentie vragen onze inzet. We moeten hiermee volgens de Europese AI Act zorgvuldig en transparant om te gaan. De toename van richtlijnen waaraan voldaan moet worden op grond van de wet en toenemende risico's vragen extra inzet vanaf 2026.

Transitievisie warmte

In de Transitievisie Warmte hebben we vastgelegd hoe we denken de gebouwen in Aa en Hunze de komende decennia anders te gaan verwarmen. Gemeenten zijn verplicht deze Transitievisie Warmte om de vijf jaar te actualiseren.

Voor Aa en Hunze geldt dat de Transitievisie warmte in 2025 wordt geëvalueerd. In 2026 zal deze dan opnieuw moeten worden vastgesteld, waarbij ook de eventuele impact verwerkt moet worden. Bij de hernieuwde vaststelling kijken we ook naar de mogelijke relatie met de ontwikkelingen rond Maatregel 29 van Nij Begun.

Onzekerheden ontwikkelingen sociaal domein

Voor een aantal wetten in het sociaal domein geldt dat het nog onduidelijk is hoe de wetgeving er uit gaat zien en wat de financiële consequenties zijn. Zoals bijvoorbeeld de Hervormingsagenda Jeugd en de uitvoering van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Wel tekent zich een verschuiving af van zorg naar welzijn, waarbij een groter beroep wordt gedaan op de zorgzame gemeenschap. Met minder professionals en meer inzet van het sociale netwerk en dorpsgenoten.

Overige ontwikkelingen

Naast deze ontwikkelingen zijn er ook ontwikkelingen die op de langere termijn effect zouden kunnen gaan hebben als een aangekondigde wettelijke verplichting daadwerkelijk van kracht wordt. Denk bijvoorbeeld aan de Wet Aanpak Meervoudige Problematiek in het Sociaal Domein (een wet die al meerdere keren is uitgesteld) en de wet Versterking regie volkshuisvesting. Omdat niet duidelijk is bij deze ontwikkelingen of en wanneer ze van kracht zullen worden, laten we deze in deze Sturingsmonitor buiten beschouwing.

Daarnaast zijn er ook ontwikkelingen die impact kunnen hebben, maar die niet wettelijk verplicht zijn. Of waar de uiteindelijke wettelijke verplichting nog ver in de toekomst ligt. Dat betekent dat bij deze ontwikkelingen keuzes gemaakt kunnen worden in hoeverre daar wel, of niet op in wordt gezet vanaf 2026. Voorbeelden hiervan zijn verduurzaming van maatschappelijk vastgoed en de actualisatie en/of verlenging van aflopende beleidsnota's zoals de cultuurnota en de economische koersnota. Bij sommige van deze ontwikkelingen zijn er misschien ook mogelijkheden deze budgetneutraal te realiseren, met bijvoorbeeld financiering vanuit de toegekende Regiodeal. Deze niet-wettelijk verplichtte ontwikkelingen nemen we mee bij de afwegingen bij de begroting 2026.

Inleiding

De gemeente Aa en Hunze is (nog) financieel gezond en dat willen we graag zo houden. Wij hebben echter niet alles zelf in de hand. Wij hebben te maken met autonome ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld de budgetontwikkeling vanuit het Rijk, de nog steeds hoge energieprijzen en de daarmee gepaard gaande inflatie. Daarnaast hebben we als college en raad ambities en beleidsvoornemens die financieel vertaald moeten worden. We hebben te maken met feiten, inschattingen, onzekerheden en risico's. Wij denken hierbij onder andere aan onze opgaven op het gebied van woningbouw en energietransitie. Om een en ander in goede banen te leiden hebben wij kaders nodig waarbinnen we kunnen en moeten handelen.

Huidige financiële situatie

Inleiding

Vanuit een periode van relatieve financiële rust zijn we inmiddels beland in een periode waarin de kosten van de uitgaven van onze taken en ambities de inkomsten overstijgen. Om de begroting 2025 sluitend te krijgen hebben we al een aantal ombuigingen moeten verwerken. In deze sturingsmonitor kijken we vooruit naar de financiële realiteit van 2025 en naar het opstellen van de begroting 2026 en de jaren daarna tot en met 2029.

Risico's en onzekerheden

Er speelt een aantal (grotere)risico's en onzekerheden rond het opstellen van de begroting en meerjarenraming waarvan de gevolgen (nog) niet of maar deels zijn verwerkt of zich lastig laten voorspellen. De belangrijkste hiervan worden hieronder toegelicht.

Inflatie

De (hoge) inflatie van de afgelopen tijd, als gevolg van hoge energieprijzen en CAO stijgingen werkt nog (steeds) door in onze begroting. Dit heeft invloed op heel veel budgetten. We hebben o.a. zorgen over onze salariskosten en het sociaal domein waarin sterke CAO-verhogingen doorwerkt in de door de zorgaanbieders gehanteerde tarieven.

Meerjarenonderhoudsplannen (MJOP's)

Om de verschillende onderhoudsvoorzieningen goed te kunnen onderbouwen, zijn actuele MJOP's noodzakelijk. Deze worden op het moment opgesteld en doorgerekend. Naar verwachting zullen hier hogere onderhoudskosten uit voortvloeien maar deze zijn op het moment van de collegevaststelling van de sturingsmonitor nog niet bekend.

Hervormingsagenda jeugd

De Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 legt een aanzienlijke financiële druk onze gemeente, met een geplande besparing vanaf 2027. De haalbaarheid hiervan is onzeker, zoals ook geconcludeerd door de onafhankelijke Deskundigencommissie Jeugd in haar recente adviesrapport "Groeipijn". Zij waarschuwt dat deze besparing mogelijk niet realistisch is zonder de kwaliteit en beschikbaarheid van jeugdzorg in gevaar te brengen. Dit vormt een financieel risico voor onze gemeente, aangezien de kosten mogelijk niet binnen de beschikbare middelen kunnen worden opgevangen. Daarnaast blijven de financiële afspraken tussen het Rijk en gemeenten onderwerp van discussie, wat leidt tot onzekerheid over toekomstige budgetten. De Deskundigencommissie Van Ark en de VNG pleiten voor een herziening van deze afspraken door het Rijk, zodat gemeenten niet onevenredig belast worden en de structurele houdbaarheid van de jeugdzorg gewaarborgd blijft.

Gemeentefonds(ravijnjaar)

Binnen de algemene uitkering(AU) uit het gemeentefonds is het 'ravijnjaar' inmiddels een bekend begrip. Als basis hebben we de situatie conform het meerjarenbeeld uit de begroting 2025 genomen. Daarna is nog de najaarsnota vastgesteld wat leidde tot een aantal kleinere aanpassingen en is gebleken dat binnen het Gemeentefonds het volume-access onjuist is vastgesteld. Dat laatste is in de decembercirculaire gecorrigeerd. Deze mutaties leiden tot het onderstaande (iets positievere) beeld. Voor onze gemeente leidt dit in 2026 tot een structureel tekort van bijna € 1,34 mln. Het tekort loopt op tot 1,46 mln. in 2025. We hebben daarbij dus nog te maken met een aantal onzekerheden in de lopende

uitgaven, in de nog te realiseren bezuinigingen en daarnaast met de nog komende meicirculaire en een lobby in verband met het ravijnjaar vanuit het VNG.

Meerjarenbeeld 2025 - 2029

	2025	2026	2027	2028	2029
Begrotingssaldo begroting 2025	92.000	-1.440.000	-1.445.000	-1.752.000	-1.752.000
Najaarsnota	-17.140	-17.140	-17.140	-17.140	-17.140
Correctie volume-access AU	77.000	112.000	186.000	260.000	298.000
Actueel begrotingssaldo	153.885	-1.343.114	-1.274.113	-1.507.112	-1.469.111

Ombuigingsvoorstellen

In de begroting 2025 is er begonnen met het ombuigingsproces. Dit is op twee manieren gedaan. Ten eerste zijn een aantal maatregelen opgenomen in de begroting 2025 en in het financieel meerjarenperspectief. Hierbij is door de provincie aangegeven dat de taakstellende besparing op Gemeenschappelijke Regelingen niet concreet genoeg is en daarom niet meegenomen mag worden in het meerjarenperspectief 2025. Ten tweede is aan uw raad een aantal ombuigingsrichtingen gegeven. Hierover is tijdens de begrotingsvergaderingen 2025 gesproken. De door u tijdens deze vergadering gegeven input nemen wij mee.

Om het tekort om te buigen is inmiddels een proces gestart waarbij we eerst een aantal uitgangspunten en mogelijkheden hebben verkend.

Een eerste keuze waar we voor staan is bepalen of we in 2026 een sluitende begroting willen hebben of dat we streven naar een sluitend meerjarenperspectief waarbij we in 2029 op € 0 uitkomen. Gezien het hoge bedrag dat we in 2026 dan moeten bezuinigen en de korte termijn waarbinnen dit moet gebeuren, wordt uw raad voorgesteld te kiezen voor een sluitend meerjarenperspectief.

Als tweede keuze wordt voorgesteld te kiezen voor een ingroeipad waarbij we gefaseerd toegroeien naar een sluitende begroting in 2029. Voorwaarde hierbij is wel dat voor het gehele tekort ad € 1,46 mln een concreet pakket aan maatregelen wordt vastgesteld dat dan gefaseerd ingevoerd kan worden.

Als derde keuze wordt voorgesteld incidentele tekorten in de tussenliggende jaren te dekken uit de Vrije Algemene Reserve (VAR) of het weerstandsdeel van de Algemene Reserve (WAR). Om het gebruik van de VAR voor incidentele budgetten beperkt te houden willen we de termijn waarbinnen deze middelen moeten worden besteed beperken. We stellen daarbij voor als extra financieel uitgangspunt de voorwaarde toe te voegen dat incidentele budgetten (vanuit de algemene middelen) slechts één keer mogen worden doorgeschoven naar een volgend jaar.

Een vierde keuze die voorligt, is de aard van de ombuigingen. We zullen keuzes moeten maken en snijden in onze taken en ambities. Een technische oplossing zoals de kaasschaaf over alle budgetten en belastingverhogingen alleen, is waarschijnlijk niet voldoende. Welke taken en ambities voeren we niet meer uit of kunnen versoerd worden. Ook kan gedacht worden aan het uitfasen van bepaalde taken, in een aantal jaren afbouwen met incidentele middelen. Keuzes hierin raken ook de organisatie.

Een vijfde keuze die voorligt gaat over de ambities in 2026. We vragen uw raad om in te stemmen met een beleidsarme begroting 2026. Nieuwe wensen en ambities leiden immers tot verhoging van de ombuigingstaakstelling. Om het tekort om te buigen is inmiddels een proces gestart waarbij we eerst een aantal uitgangspunten en mogelijkheden hebben verkend.

Om keuzes mogelijk te maken streven we naar een pakket van mogelijke ombuigingen dat hoger is dan het begrote tekort. We verwachten uw raad een overzicht van mogelijkheden te laten zien in een opinierende raadvergadering op 12 juni van dit jaar. In september willen we dan met een concept begroting bij u terugkomen.

Prijsontwikkeling

Voor de berekening van de prijsontwikkeling gaan wij in de trendmatige ontwikkelingen uit van 2 indexcijfers. Voor het bepalen van deze indexcijfers gaan wij uit van de meest recente meicirculaire. Voor salarissen hanteren wij de index van loonvoet sector overheid. Of dit voldoende is, is afhankelijk van de (lopende) CAO onderhandelingen. Bij substantiële afwijkingen komen wij met een voorstel tot bijstelling. Voor de overige onderdelen geldt de prijsindex overheidsconsumptie (netto materieel). Opgemerkt wordt dat voor de inkomensoverdrachten naar instellingen, waarvan de loonkosten de grootste kostenpost is, deze ook worden geschaard onder de index van loonvoet sector overheid. Voor de meerjarige reeks met percentages van de verschillende indexen wordt u verwezen naar de begroting 2025. Bij de behandeling van de begroting 2023 is afgesproken dat de inkomsten de uitgaven volgen in het hanteren van de percentages van inflatiecorrectie. Dit om de inkomsten en uitgaven op hetzelfde niveau te houden.

Financiële uitgangspunten 2026 - 2029

De uitgangspunten kennen zoveel mogelijk een bestendig karakter. De bestuurlijk toezichthouder toetst dit ook. Wij zien echter nu, gezien de verwachte tekorten, aanleiding om deze uitgangspunten (deels) aan te passen en er één aan toe te voegen.

Hieronder treft u de uitgangspunten aan voor de begroting 2026. Hierbij is ten opzichte van vorig jaar uitgangspunt 1 aangepast, uitgangspunt 12 nieuw toegevoegd.

1. We streven naar een structureel sluitende meerjarenbegroting in 2029. Hierbij worden structurele lasten structureel geraamd. De begroting 2026 is niet sluitend maar middels een ingroeipad (fasering) gaan we naar een sluitende begroting 2029 toe. We stellen daartoe een pakket ombuigingen vast. De begroting 2026 is beleidsarm.
2. We baseren de begroting op de laatst gepubliceerde meicirculaire en zorgen voor een realistische raming van de algemene uitkering waarbij structurele ruimte wordt gecreëerd voor het opvangen van onverwachte gebeurtenissen. Het weerstandsvermogen moet voldoende zijn om de onzekerheden en risico's op te vangen.
3. Het Weerstandsdeel Algemene Reserve (WAR) behoudt een ondergrens van € 5,7 mln. De Vrije Algemene Reserve (VAR) behoudt een ondergrens van € 3,0 mln.
4. We willen Rijksregelingen uitvoeren met rijksmiddelen, zonder 'plus'.
5. Tijdens het proces van het opstellen van de begroting komen we tot een integrale afweging of een aanvullende bezuinigingstaakstelling noodzakelijk is.
6. De (eventuele) taakstellende bezuinigingen in het begrotingsjaren 2026 -2029 worden concreet ingevuld.
7. Bij het niet (kunnen) realiseren van een bezuinigingstaakstelling op een taakveld binnen een pijler dient bij voorkeur primair binnen dezelfde pijler een alternatief te worden gevonden. Indien dit niet mogelijk is dan dient een alternatief te worden gevonden door integrale afweging binnen alle pijlers (procesafpraak).
8. Bij het opvoeren van nieuw beleid / nieuwe wensen dient dekking te worden aangegeven voor hetzelfde begrotingsjaar. Of aangegeven dient te worden welk oud beleid plaats maakt voor het nieuwe.
9. De toevoegingen in de algemene uitkering uit het gemeentefonds die we van de rijksoverheid ontvangen voor specifieke beleidsvelden / intensiveringen (de zogenaamde taakmutaties) worden in principe niet omgezet in 'stelposten' voor de bedoelde beleidsterreinen/intensiveringen.
10. Inkomstenontwikkeling: er wordt uitgegaan van een verhoging van de tarieven (niet zijnde belastingen) met het geldende prijsindexcijfer voor overheidsconsumptie, netto materieel (inflatiecorrectie) uit de meest recente circulaire. Uitzonderingen hierop zijn de tariefsverhogingen die onderdeel zijn van het bezuinigingstraject. Voor de kostenontwikkeling wordt uitgegaan van datzelfde prijsindexcijfer met uitzondering van de loonontwikkeling. Daarvoor wordt het prijsindexcijfer voor loonvoet sector overheid gebruikt zoals dat bekend is op het moment van opstellen van de (werk)begroting.
11. De onroerende zaakbelastingen, de forensenbelasting, de toeristenbelasting, het rioolrecht en de afvalstoffenheffing volgen niet de systematiek onder punt 10 genoemd. Waarbij voor rioolrecht en

afvalstoffenheffing een kostendekkend tarief wordt gehanteerd en het college voor de belastingen een afzonderlijk voorstel doet.

12. Incidentele budgetten (vanuit de algemene middelen) mogen slechts één keer worden doorgeschoven naar een volgend jaar.

Voorstellen

In deze kadernota zijn een aantal voorstellen gedaan. Wanneer u akkoord gaat met de financiële kadernota, gaat u akkoord met de volgende voorstellen:

1. Te streven naar een meerjarig sluitende begroting in 2029;
2. We stellen voor dit te doen doormiddel van het ingroeipad;
3. Voorgesteld wordt om de tekorten in de tussenliggende periode te dekken uit de VAR dan wel de WAR;
4. Om bij de ombuigingen te gaan snijden in taken en ambities. Ook gaat er gekeken worden naar het uitfaseren van taken;
5. De begroting 2026 beleidsarm te maken.

Inleiding

In dit hoofdstuk staat het jaarverslag 2024 per pijler weergegeven.

Het doel van het jaarverslag is terugkijken naar 2024: wat waren onze doelen, wat hebben we gedaan om deze te realiseren en welk resultaat is behaald. Centraal staan hierin de effecten in de samenleving die benoemd zijn in de begroting 2024. Per activiteit uit de begroting 2024 wordt verslag gedaan van het resultaat. Aan het begin van elke pijler staat een korte samenvatting.

Pijler 1 Bestuur en Samen doen

Korte omschrijving

Deze pijler gaat onder andere over het functioneren van de gemeenteraad en het college en het betrekken van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties daarbij. Ook openbare orde en veiligheid, publiekszaken en verkiezingen zijn in deze pijler te vinden.

Terugblik 2024- Wat hebben we gedaan

In het afgelopen jaar hebben we op verschillende onderdelen stappen gezet. Voordat we een specifieke toelichting geven op de uitvoering van de activiteiten uit de begroting 2024, lichten we er een aantal ontwikkelingen uit, dat heeft bijgedragen aan het bereiken van onze ambities.

De samenleving is betrokken bij gemeentelijke vraagstukken

In Aa en Hunze vinden we het belangrijk de samenleving te betrekken bij gemeentelijke vraagstukken. Op tal van momenten in het jaar worden inwoners en organisaties gevraagd om te participeren. In ontwikkeling van beleid en uitvoering van plannen. Om te kijken hoe we het op dit onderwerp nog beter kunnen doen hebben we de participatieverordening en het werkboek Samen Doen geëvalueerd. Een aantal concrete voorbeelden van de wijze waarop raad en college zich voor dit doel hebben ingezet het afgelopen jaar zijn: de inzet van de Spiekeriek, het organiseren van raadsvergaderingen op locatie en 'College Bie 't Pad' en het betrekken van de Jongerenraad bij beleidsonderwerpen.

Daarnaast vinden we het belangrijk om samen met de samenleving ook verantwoordelijkheid te nemen bij maatschappelijke vraagstukken als dat nodig is, bijvoorbeeld in de opvang van ontheemden en vluchtelingen. In Aa en Hunze hebben we twee opvanglocaties voor ontheemden en vluchtelingen. De opvanglocatie in Papenvoort voor ontheemden uit Oekraïne is uitgebreid. En we hebben de opvanglocatie De Biester aangekocht, om de opvang, voor zolang dat nodig is, te kunnen continueren. Een grote groep inwoners zet zich als vrijwilliger in bij de opvang van vluchtelingen en inburgering van asielzoekers. We ervaren daar een grote betrokkenheid.

Een transparante overheid die laat zien wat ze doet en hoe ze werkt

Een betrouwbare overheid die haar verantwoordelijkheid neemt door helder en transparant te zijn over ons functioneren en onze rol in processen met inwoners, organisaties en ondernemers. Daar zetten we ons voor in, onder andere met de implementatie van de Wet open overheid (Woo).

In het afgelopen jaar hebben we hierin verschillende stappen gezet. De actieve openbaarmaking van onder andere de categorieën bereikbaarheidsgegevens en informatie over de organisatie en werkwijze is afgerond. Voor deze categorieën geldt sinds 1 november 2024 de wettelijk verplichting om deze informatie actief te publiceren. Daarnaast hebben we de voorbereidingen getroffen voor het actief publiceren van Woo verzoeken en besluiten per 1 januari 2025.

In het afgelopen jaar hebben we 42 Woo verzoeken ontvangen. Dit is een verdubbeling ten opzichte van het voorgaande jaar.

De samenwerking met partners draagt bij aan het realiseren van onze gemeentelijke doelen op regionaal, provinciaal en landelijk niveau

Een van de onderwerpen waar we ons nadrukkelijk voor in zetten is het aandacht vragen voor de ongelijkheid tussen de afhandeling van schade ontstaan door gaswinning uit het Groningenveld door het

Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG), en de afhandeling van schade door gaswinning kleine velden en zoutwinning door de Commissie Mijnbouwschade. Dat doen we onder andere door werkbezoeken te organiseren voor bijvoorbeeld Tweede Kamerleden, en de Commissaris van de Koning, informele contacten te onderhouden en een brief te sturen naar de minister van Klimaat en Groene Groei (KGG). Deze brief is ook onder de aandacht gebracht van de Tweede Kamer. Ook hebben we meegewerkt aan informatieavonden georganiseerd door het IMG en het Groninger Gasberaad over de nieuwe aanpak afhandeling schade die is ontstaan als gevolg van gaswinning Groningenveld. Verder hebben we in het kader van de aankomende evaluatie van de Commissie Mijnbouwschade onze ervaringen over de schadeafhandeling door de Commissie gedeeld met het ministerie Klimaat en Groene Groei.

Een tweede belangrijk onderwerp waar we veel tijd en aandacht aan hebben besteed is de uitwerking van het compensatieplan Nij Begun. In dit kader is onder andere de uitgangspuntennotitie De Agenda van Noord-Drenthe vastgesteld en hebben we inbreng geleverd aan de uitwerking van de doelen van de Sociale Agenda en de concept-doelen van de Economische Agenda. Is gewerkt aan een subsidieregeling waarmee alle inwoners in Groningen en Noord-Drenthe subsidie kunnen aanvragen voor het isoleren van hun woning tot de isolatiestandaard (maatregel 29). En zijn we toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling Nij Begun.

We behalen in 80% van de gevallen onze servicenormen

We willen dat onze dienstverlening persoonlijk, betrouwbaar, professioneel, duidelijk, adequaat en praktisch is. Met servicenormen geven we concreet invulling over de wijze waarop we dat willen doen. In het afgelopen jaar zijn we gestart met het herijken van onze servicenormen.

In samenspraak met inwoners hebben we het opstellen van nieuwe servicenormen opgepakt, die passen bij onze dienstverleningsvisie. De inbreng van inwoners nemen we mee in de definitieve vaststelling van de Servicenormen. Hieronder een weergave wat inwoners het belangrijkste vinden bij onze servicebeloften.

Welke belofte vind je het het belangrijkste en wat vind je het beste passen bij de beloften?

De beloften zijn op volgorde geplaatst en per belofte is weergegeven wat mensen er het beste bij vinden passen

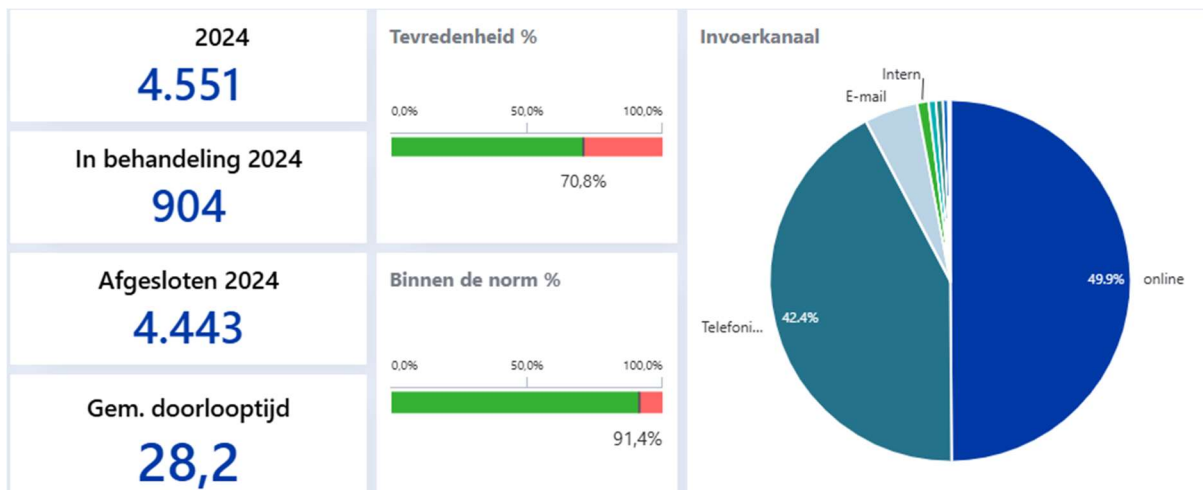

Vanuit de enquête kwam ook naar voren wat inwoners het meest belangrijk vonden bij een melding of verzoek. Het belangrijkste wordt gevonden dat inwoners weten wat ze kunnen verwachten na hun melding.

Wanneer ben je tevreden als je een melding hebt gemaakt?

Vanuit het programma Dienstverlening zetten we in op continue monitoring en leren en verbeteren. Een praktisch voorbeeld waar we in 2024 mee aan de slag zijn gegaan is het continue feedback vragen over de ervaringen van inwoners bij de applicatie voor de Meldingen Openbare Ruimte. We vragen de inwoners die de applicatie hebben gebruikt, naar hun ervaringen. Deze feedback gebruiken we om werkwijzen, processen en benaderwijzen aan te passen, zodat we onze dienstverlening hiermee verbeteren. In onderstaand schema zijn de eerste ervaringen vanuit 2024 gevisualiseerd.

Onze inwoners ervaren onze dienstverlening als persoonlijk, toegankelijk en duidelijk

Dienstverlening aan onze inwoners is één van onze kernactiviteiten. Iedere dag zetten we ons hiervoor in. Tal van dingen gaan goed, maar er is uiteraard ook ruimte voor verbetering. In het programma dienstverlening zijn in het afgelopen jaar verschillende activiteiten uitgevoerd om dienstverlening verder te verbeteren. Een belangrijke mijlpaal was uiteraard de lancering van de applicatie Signalen. Door middel van de uitvoering van klantreizen ‘aanvraag omgevingsvergunning’ en ‘gehandicaptenparkeerkaart’ hebben we het proces in beeld gebracht en een actieplan opgesteld om verbeteringen door te voeren. Ten behoeve van een verbeterde bereikbaarheid is er geïnvesteerd in formatie, een verbeterde en stabiele telefooncentrale en de opleiding van medewerkers.

De gemeente Aa en Hunze staat in 2026 in de top 20 van de ranglijst van veilige gemeenten

Onze gemeente scoort goed als het gaat om het zijn van een veilige gemeente. Zo is sinds 2018 het laagst aantal geregistreerde misdrijven genoteerd in het afgelopen jaar. Ook als we kijken naar het onveiligheidsgevoel, dan scoort Aa en Hunze erg goed. Landelijk gezien is 100 het uitgangspunt. Aa en Hunze scoort een onveiligheidsgevoel van 89 (vergelijkbaar met Borger-Odoorn).

De uitdagingen waar we op moeten inzetten om een veilige gemeente te zijn en te blijven vragen continue inzet. De strategische doelen waar de komende jaren op inzetten, hebben we vastgelegd in het Integraal Veiligheidsbeleid 2024-2027 en de Uitvoerings- en Handhaving Strategie 2024-2027.

Het tegengaan van ondermijning is één van de belangrijke onderwerpen. We volgen hierin de Drents Aanpak Ondermijning. Vanuit het onderzoek naar de wijze waarop woonoverlast wordt opgepakt hebben we een aantal aanbevelingen opgepakt. En het AVE-model (aanpak voorkomen escalatie) is samen met de samenwerkende partijen geëvalueerd.

Verder zien we dat het dreigingsbeeld in Nederland, en dus ook in Aa en Hunze, is veranderd. Om onze digitale weerbaarheid hierin te versterken heeft een cybercrisisoefening plaatsgevonden. Daarnaast is begonnen met de actualisatie van gemeentelijke processen rondom mogelijke rampen, zodat we beschikken over volledige en deskundige rampenstaf.

Wat willen we bereiken (doelen)

1.10.1 De samenleving is betrokken bij gemeentelijke vraagstukken en het zelf organiserend vermogen is toegenomen.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

1.10.1.03 Verantwoordelijkheid nemen in de opvang van vluchtelingen.

Terugblik 2024

In Aa en Hunze vangen we op twee locaties vluchtelingen op. De opvanglocatie in Papenvoort voor ontheemden uit Oekraïne is uitgebreid. Medio december 2024 is de laatste verbouwing afgerond en beschikt de locatie over maximaal 430 bedden.

De opvanglocatie De Biester is uitgebreid naar 87 bedden. We hebben deze locatie in 2024 aangekocht om de opvang, voor zolang dat nodig is, te kunnen continueren. Bovendien is een aantal verbeteringen aangebracht op deze locatie. Zo maakt de installatie van keukens het mogelijk dat de bewoners hun eigen maaltijden bereiden.

Verder is er in Drents verband een bod gedaan in het kader van de Spreidingswet, dat door de minister is geaccepteerd. Dit vergt van onze gemeente geen extra inzet.

1.10.1.04 Vergroten betrokkenheid van inwoners bij het gemeentelijke beleid door de raad.

Terugblik 2024

In het afgelopen jaar is het vergaderen op locatie voortgezet, voortbouwend op de werkwijze die na het najaar van 2023 weer werd opgepakt. In 2024 is er drie keer op locatie vergaderd. Dit was bij de Buitendienst van de gemeente, in het Bezoekerscentrum Huis van de Drentsche Aa en in de bibliotheek van Gieten. Deze bijeenkomsten zorgden voor een frisse dynamiek in de vergaderingen. In 2025 zal het vergaderen op locatie worden geëvalueerd.

Voor de Spiekeriek geldt dat de inwoners er een briefje in kunnen slaan met daarop hun wensen en verlangens ten aanzien van de gemeente. De Spiekeriek stond van 19 tot en met 26 januari in Ekehaar, gevolgd door een inwonersavond op 7 februari in Amen. Van 8 tot en met 18 maart stond de Spiekeriek in Spijkerboor, met een inwonersavond op 27 maart in Eexterveen.

Na deze periodes vond een evaluatie plaats, uitgevoerd door een stagiaire van de griffie. De resultaten van deze evaluatie werden voor de zomer van 2024 gepresenteerd aan de raad. Op basis van de uitkomsten besloot de raad om de Spiekeriek in 2024 nog één keer en in 2025 nog twee keer in te zetten. Van 6 tot en met 20 december 2024 stond de Spiekeriek in Schipborg.

In overleg met de Jongerenraad stelde de begeleidingscommissie een Verordening op de Jongerenraad op, die op 3 oktober 2024 door de gemeenteraad werd vastgesteld. Hiermee zijn de taken, bevoegdheden en financiën van de Jongerenraad officieel vastgelegd, waardoor hun positie binnen de gemeente duurzaam is geborgd.

Op 21 november 2024 vond de werkconferentie over bestaanszekerheid in Aa en Hunze plaats.

Wat willen we bereiken (doelen)

1.10.2 Een transparante overheid die laat zien wat ze doet en hoe ze werkt.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

1.10.2.01 Uitvoering geven aan de Wet Open Overheid (WOO), de wet elektronische publicaties en de wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer.

Terugblik 2024

In het kader van de Wet open overheid (Woo) hebben we in het afgelopen jaar een aantal stappen gezet. Met de vaststelling van het implementatieplan zijn de uitgangspunten en kaders voor de implementatie van de Woo bepaald voor Aa en Hunze. De actieve openbaarmaking van onder andere de categorieën bereikbaarheidsgegevens en informatie over de organisatie en werkwijze is afgerond. Voor deze categorieën geldt sinds 1 november 2024 de wettelijk verplichting deze informatie actief te publiceren. Aan deze wettelijke verplichting voldoen we. Daarnaast zijn de volgende punten opgepakt:

- de aanbesteding van een anonimiseringstool.
- voorbereiden van de actieve publicatie van Woo verzoeken en besluiten per 1 januari 2025
- het verbeteren van de kwaliteit en het proces van subsidieverlening (ter voorbereiding op actieve publicatie)

In 2024 hebben we 42 Woo verzoeken ontvangen. Dit is een verdubbeling ten opzichte van 2023. Van deze verzoeken zijn er:

- toegekend: 22
- afgewezen: 9
- afgebroken: 3
- in behandeling: 8

Een aantal is ingediend uit onderzoeks- of journalistieke redenen, maar het overgrote deel komt van inwoners die al met ons verward zijn in een procedure.

De Woo-verzoeken die zijn afgebroken, zijn als informatieverzoek afgehandeld. In deze gevallen kon, op verzoek van de indieners, worden volstaan met het toesturen van het dossier en zijn er geen gegevens openbaar gemaakt.

Wat willen we bereiken (doelen)

1.10.3 De samenwerking met partners draagt bij aan het realiseren van onze gemeentelijke doelen op regionaal, provinciaal en landelijk niveau.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

1.10.3.01 Het actief volgen van het proces rondom mijnbouwactiviteiten.

Terugblik 2024

In 2024 hebben we op diverse manieren aandacht gevraagd voor de ongelijkheid in de afhandeling van schade door gaswinning uit het Groningenveld, uitgevoerd door het Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG), en de schadeafhandeling door de Commissie Mijnbouwschade, die verantwoordelijk is voor schade door gaswinning uit kleine velden en zoutwinning.

Naar aanleiding van de werkwijze van de Commissie Mijnbouwschade, met name na de bevingen in de omgeving van Ekehaar, hebben we een brief gestuurd aan de minister van Klimaat en Groene Groei

(KGG). Daarnaast hebben we dit probleem actief onder de aandacht gebracht bij zowel het ministerie van KGG als de Tweede Kamer.

Ook hebben we meegewerkt aan informatieavonden die zijn georganiseerd door het IMG en het Groninger Gasberaad. Deze avonden gingen over de nieuwe aanpak voor de afhandeling van schade door gaswinning uit het Groningenveld.

Tot slot onderhouden we veel informele contacten hierover en organiseerden we diverse werkbezoeken voor Tweede Kamerleden en de Commissaris van de Koning mevrouw Klijnsma.

1.10.3.02 Vorm en inhoud geven aan het compensatieplan gaswinning.

Terugblik 2024

In 2024 hebben we, in samenwerking met het Rijk, de gemeenten van Groningen en Noord-Drenthe, de provincie en de waterschappen, verdere uitvoering gegeven aan Nij Begun. Als gemeenten van Noord-Drenthe (Aa en Hunze, Tynaarlo en Noordenveld) hebben we zowel bestuurlijk als operationeel actief deelgenomen aan de verschillende agenda's binnen deze samenwerking.

In het kader van de verduurzamingsaanpak (maatregel 29 uit Nij Begun) hebben het Rijk en de regio gezamenlijk gewerkt aan een subsidieregeling. Hiermee kunnen alle inwoners van Groningen en Noord-Drenthe subsidie aanvragen om hun woning te isoleren tot de isolatiestandaard.

Zowel ambtelijk als bestuurlijk hebben wij bijgedragen aan de uitwerking van de doelen van de Sociale Agenda en de conceptdoelen van de Economische Agenda. Dit hebben we gedaan door deel te nemen aan en het organiseren van bijeenkomsten met raadsleden, bestuurders en ambtenaren.

Wij hebben in samenwerking met de gemeente Tynaarlo en Noorden een uitgangspuntennotitie Noord-Drenthe - De Agenda van Noord-Drenthe, vastgesteld. Hierin staan de doelen en ambities die wij als Noord-Drenthe de komende jaren willen realiseren voor onze inwoners en ter versterking van onze economie. Deze notitie dient tevens als inbreng vanuit Noord-Drenthe voor gesprekken en overleggen met de kwartiermakers van de Sociale- en Economische Agenda.

Om inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties te betrekken bij de uitwerking van de geformuleerde doelen uit de uitgangspuntennotitie, hebben we een notitie over participatie en communicatie opgesteld.

In het voorjaar van 2024 hebben wij gereageerd op de notitie van het Rijk over de hoofdlijnen uitwerking Staat van Groningen in de Groningenwet. Verder hebben we een consultatiereactie ingediend op het wetsvoorstel "wijziging van de Tijdelijke wet Groningen en de Mijnbouwwet in verband met de uitvoering van diverse maatregelen uit de kabinetsreactie op het rapport van de parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen".

Om onderlinge samenwerking tussen raden en staten ten aanzien van de implementatie van Nij Begun te bevorderen zijn we in het najaar van 2024 toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling ter bevordering democratische verankering raden en staten bij implementatie en uitvoering Nij Begun.

Wat willen we bereiken (doelen)

1.20.1 We behalen in 80% van de gevallen onze servicenormen.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

1.20.1.01 Actief monitoren prestatiedoelen met betrekking tot dienstverlening.

Terugblik 2024

Meldingen openbare ruimte

Per 1 januari 2024 is de gemeente Aa en Hunze gestart met een vernieuwde werkwijze voor het afhandelen van meldingen over de openbare ruimte. Inwoners kunnen meldingen eenvoudig online of telefonisch doorgeven. In totaal zijn er in 2024 ruim 4.500 meldingen ontvangen en verwerkt, waarvan 25% van de melders feedback gaf over de afhandeling. De gemiddelde tevredenheid is gestegen naar 70%, wat een duidelijke verbetering is.

De stijging in klanttevredenheid is het resultaat van de volgende factoren:

- De nieuwe werkwijze is efficiënter en zorgt voor snellere en betere afhandeling van meldingen.
- Inwoners ervaren meer gemak en transparantie in de communicatie over hun meldingen.
- Technologische en organisatorische verbeteringen hebben de dienstverlening verder geoptimaliseerd.

Ondanks de positieve trend is er nog ruimte voor verbetering. Ongeveer 30% van de inwoners is nog niet tevreden, vooral vanwege aandachtspunten in de communicatie tussen inwoner en gemeente, het tempo van de afhandeling en de inhoudelijke reactie op de meldingen.

Servicenormen

In samenspraak met inwoners hebben we het opstellen van nieuwe servicenormen opgepakt, die passen bij onze dienstverleningsvisie: persoonlijk, betrouwbaar, professioneel, duidelijk, adequaat en praktisch. De servicenormen stellen dat inwoners binnen drie werkdagen een reactie mogen verwachten, waarbij wettelijke termijnen als basis gelden. Het vaststellen en implementeren van deze servicenormen vormt een belangrijke stap naar transparante en klantgerichte dienstverlening. De uitdaging ligt in de haalbaarheid bij complexe verzoeken en piekbelasting. Door monitoring, interne procesverbetering en duidelijke communicatie willen we deze servicenormen waarborgen.

Klantreizen

Om beter inzicht te krijgen in de ervaring van inwoners, hebben we twee klantreizen geanalyseerd: de aanvraag voor een gehandicaptenparkeerkaart en een omgevingsvergunning. Op basis van deze klantreizen zijn persona's opgesteld en hebben we waardevolle inzichten verkregen. In de context van gemeentelijke dienstverlening is een persona een fictief profiel van een typische inwoner of gebruiker die gebruikmaakt van een specifieke dienst of proces. Het wordt gebaseerd op verzamelde gegevens en inzichten over echte inwoners om de behoeften, wensen, gedragingen en problemen van een bepaalde groep gebruikers beter te begrijpen. Het helpt om de dienstverlening beter af te stemmen op hun specifieke behoeften. Uit de analyses blijkt o.a. dat heldere communicatie, snelheid van afhandeling en een vast aanspreekpunt van groot belang zijn voor de klanttevredenheid. Deze inzichten worden meegenomen in de herinrichting van de processen. Concrete aandachtspunten zijn onder andere:

- Betere communicatie over wachttijden, processtappen en vereisten.
- Efficiëntere afhandeling door optimalisatie van procedures en kortere doorlooptijden.
- Persoonlijke service, waarbij inwoners een vast aanspreekpunt krijgen om de dienstverlening toegankelijker en betrouwbaarder te maken.

Wat willen we bereiken (doelen)

1.20.2 Onze inwoners ervaren onze dienstverlening als persoonlijk, toegankelijk en duidelijk.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

1.20.2.01 Uitvoering geven aan de dienstverleningsvisie.

Terugblik 2024

In 2024 hebben we belangrijke stappen gezet om onze gemeentelijke dienstverlening te verbeteren en beter af te stemmen op de behoeften en verwachtingen van inwoners en ondernemers. Door structurele aanpassingen en gerichte investeringen hebben we concrete verbeteringen gerealiseerd op het gebied van bereikbaarheid, digitale dienstverlening, meldingen openbare ruimte en servicenormen.

Telefonische bereikbaarheid

Om de telefonische bereikbaarheid te verbeteren, hebben we extra medewerkers aangesteld, geïnvesteerd in een stabiele telefooncentrale en onze terugbelafspraken aangescherpt. Dit heeft geleid tot een merkbare daling van herhaalde terugbelverzoeken en een betere telefonische service. Monitoring en data-analyse blijven cruciaal om deze verbeteringen vast te houden en waar nodig bij te sturen.

Servicecentrum en digitale dienstverlening

We hebben voorbereidingen getroffen voor de inrichting van een servicecentrum, waarbij de rollen en verantwoordelijkheden van medewerkers zijn uitgewerkt en de samenwerking met andere teams is verbeterd. Daarnaast hebben we fors ingezet op digitale dienstverlening als volwaardig kanaal, zodat inwoners en ondernemers op elk gewenst moment gebruik kunnen maken van gemeentelijke diensten. De uitdaging blijft het vinden van een goede balans tussen digitale en persoonlijke service, zodat we alle inwoners optimaal bedienen.

Week van de Dienstverlening

Om de kwaliteit van onze dienstverlening organisatiebreed te verbeteren, hebben we in 2024 de Week van de Dienstverlening georganiseerd. Dit interne initiatief heeft medewerkers geholpen om klantgerichtheid nog beter in de praktijk te brengen en heeft bijgedragen aan een verhoogd bewustzijn en betere samenwerking tussen afdelingen. Tijdens deze week zijn concrete verbeterpunten geïdentificeerd die bijdragen aan een efficiëntere en klantvriendelijkere dienstverlening. Om deze verbeteringen blijvend te verankeren, zullen we de opgedane inzichten structureel opvolgen en vertalen naar concrete verbeteracties in de werkprocessen.

Wat willen we bereiken (doelen)

1.30.1 De gemeente Aa en Hunze staat in 2026 in de top 20 van de ranglijst van veilige gemeenten.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

1.30.1.01 In de aanpak van ondermijning ligt de focus op zorgfraude, drugs, veilig buitengebied en mensenhandel.

Terugblik 2024

Met de vaststelling van de Drentse Aanpak Ondermijning (DAO) hebben de 12 Drentse gemeenten duidelijk aangegeven waar ze in 2026 willen staan op het gebied van het voorkomen en aanpakken van ondermijning. Het DAO bevat onder andere het opstellen van een gezamenlijk BIBOB-beleid. Dit gemeenschappelijke beleid is in november 2024 beschikbaar gekomen, maar moet op lokaal niveau nog worden vastgesteld en geïmplementeerd.

In het afgelopen jaar zijn er verschillende signalen met betrekking tot ondermijning samen met de politie en het RIEC opgepakt. Meldingen via Meld Misdaad Anoniem worden snel opgevolgd. Dit heeft geleid tot de inbeslagname van illegaal vuurwerk, onder andere in samenwerking met de politie.

In de Week van de Ondernemer is een Workshop Veilig Ondernemen georganiseerd in samenwerking met het Platform Veilig Ondernemen. Daarbij is onder andere aandacht geweest voor vragen als wat afpersing, fraude en andere misdaad met een bedrijf doet en of het ook ieders bedrijf kan overkomen. Experts hebben de deelnemers meegenomen in de vraag hoe ondermijning voorkomen kan worden.

De gemeente is samen met politie en Omgevingsdienst Drenthe in het buitengebied 'De Boer op' geweest. Diverse adressen zijn bezocht en er is met bewoners op een laagdrempelige wijze gesproken over (signalen van) ondermijning. Daarbij is ook een informatiepakket achtergelaten.

Naar aanleiding van het onderzoek naar drugsgebruik onder jongeren is in samenwerking met Verslavingszorg Noord Nederland (VNN) ingezet op een integrale aanpak. Dit doen we aan de hand van vier pijlers:

1. Voorlichting en educatie
2. Signalering, advies & ondersteuning
3. Fysieke en sociale omgeving
4. Regelgeving & handhaving

Verder hebben we een webinar van het Trimbos instituut gevolgd over alcohol, drugs & roken in gemeentelijk preventiebeleid, hebben we vaker contact met het Nassau College in Gieten en zetten we in op uitbreiding van voorlichting en preventie.

Het buitengebied is kwetsbaar voor ondermijning als het gaat om onder andere het misbruiken van leegstaande gebouwen. Goede voorlichting ter voorkoming daarvan is dan ook zeer belangrijk. In Gieten zijn er op uitnodiging twee voorlichtingsbijeenkomsten gehouden samen met de politie voor leden van de Landbouwvereniging Gieten-Bonnen en de Gieter Heeren.

Het veiligheidsplan voor het Gasselterveld is samen met politie, brandweer en Staatsbosbeheer beoefend. De aandachtspunten die uit deze oefening naar voren kwamen, worden verwerkt in het veiligheidsplan voor 2025.

De politie controleert regelmatig op snelheid in de gemeente. De resultaten worden iedere maand in de Schakel gepubliceerd.

[1.30.1.02 Handhaving permanente bewoning op recreatieverblijven op vakantieparken.](#)

Terugblik 2024

De handhaving op permanente bewoning van recreatieverblijven heeft op verschillende parken plaatsgevonden. Met het oog op handhaven op een menselijke maat, hebben we ingezet op de begeleiding van mensen die te maken hebben met complexe sociale problematiek. Dit doen we in nauwe samenwerking met verschillende ketenpartners.

Om de woningnood in Nederland te verlagen is minister Keijzer via een motie gevraagd om met een landelijke regeling te komen, zodat permanent wonen in een recreatieverblijf mogelijk wordt. De minister heeft aangegeven hieraan mee te willen werken door een instructieregel op te nemen in het Besluit Kwaliteit Leefomgeving. Vooruitlopend daarop heeft de minister alle gemeenten verzocht voorlopig niet handhavend op te treden op permanente bewoning van recreatieverblijven van voor 16 mei 2024.

1.30.1.03 Ontwikkelen beleid dat bijdraagt aan een veilig Aa en Hunze.

Terugblik 2024

Op 23 mei heeft de gemeenteraad het Integraal Veiligheidsbeleid 2024-2027 vastgesteld. Hierin zijn de strategische doelen op het gebied van veiligheid verwerkt. Het tegengaan van ondermijning is één van deze doelen, vandaar dat ook de criteria uit de Drentse Aanpak Ondermijning zijn opgenomen.

Voorbeelden van deze criteria zijn het actualiseren van het Bibobbeleid en het Damoclesbeleid. Inmiddels is het gemeenschappelijke Bibob-beleid beschikbaar gekomen, dat nog lokaal moet worden vastgesteld en geïmplementeerd.

Op basis van het interne onderzoek naar de aanpak van Woonoverlast binnen de gemeente Aa en Hunze is een aantal stappen gezet. Zo is het proces tot het komen van beleid vrijwel afgerond en het concept beleid wordt begin 2025 ter besluitvorming aan het college voorgelegd. Daarnaast verbeteren we ons registratiesysteem voor meldingen. Door een uniforme aanpak en wijze van registreren verbeteren we de noodzakelijke dossiervorming.

Het Radicaliseringsbeleid is regionaal (NCTV (Nationale Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid), OM, politie, gemeente) opgesteld. De gemeente participeert al in de periodieke CTER (contraterrorisme, extremisme en radicalisering)-overleggen. De lokale invulling vindt begin 2025 plaats.

1.30.1.04 Doorontwikkeling Aanpak Voorkomen Escalatie (AVE) model.

Terugblik 2024

Het AVE-model is samen met de betrokken partijen geëvalueerd. Uit de evaluatie bleek duidelijk dat er sprake is van korte lijnen en dat de samenwerkende partijen goed met elkaar in contact staan. Men weet elkaar te vinden, en er vindt onderlinge afstemming plaats wanneer casuïstiek moet worden opgeschaald. Onze kracht ligt in samenwerking.

De GGD heeft het initiatief genomen om gemeentelijke regisseurs met elkaar in contact te brengen, zodat zij kennis en ervaring kunnen delen met als doel van elkaar te leren. Dit gebeurt in periodieke bijeenkomsten.

Elke complexe casus is maatwerk en vraagt om een brede aanpak. Concreet merken we dat door nauwe samenwerking van netwerkpartners escalatie vaak kan worden voorkomen. In het afgelopen jaar zijn ongeveer 12 dossiers afgehandeld.

Kortom, we hebben het AVE-model omarmd en blijven ons inzetten om escalatie zoveel mogelijk te voorkomen.

1.30.1.05 Opstellen Uitvoerings- en Handhavingsstrategie (U&H Strategie)

Terugblik 2024

De Uitvoerings- en Handhaving Strategie voor de periode 2024-2027 is 18 juni 2024 vastgesteld door het college en ter kennisgeving aan de raad gezonden. Deze Uitvoerings- en Handhaving Strategie beschrijft de prioriteiten, doelen en gebruikte instrumenten m.b.t. vergunningverlening, toezicht en handhaving. Het document vormt daarmee ook de basis voor het VHT-jaarprogramma en VTH-jaarverslag.

Pijler 2 Samen Leven

Korte Omschrijving

Deze pijler gaat over hoe onze inwoners zo lang mogelijk op eigen kracht en naar tevredenheid deelnemen aan de samenleving. Zoals verwoord in onze visie op het sociaal domein “Samen maak je de route” zijn onze inwoners in eerste instantie zelf verantwoordelijk. Als dit niet lukt zorgen wij voor ondersteuning, zoals hulp bij opvoeding van kinderen en jeugd, het vinden van werk, verstrekken van inkomensondersteuning en schuldhulpverlening, vrijwilligerswerk en preventie in gezondheid zoals Jongeren op gezond gewicht.

Onze strategie is vooral te investeren in de samenredzaamheid van inwoners en lichte ondersteuning te bieden daar waar nodig. We kiezen voor deze strategie om duurdere vormen van zorg te beperken.

Terugblik 2024- Wat hebben we gedaan

In het afgelopen jaar hebben we op verschillende onderdelen stappen gezet. Voordat we en specifieke toelichting geven op de uitvoering van de activiteiten uit de begroting 2024, lichten we er een aantal ontwikkelingen uit, dat heeft bijgedragen aan het bereiken van onze ambities.

Alle inwoners kunnen zo lang mogelijk zelfstandig wonen

Zorgen dat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen vraagt inzet op verschillende terreinen en op verschillende manieren. Het gaat bijvoorbeeld om het organiseren van laagdrempelige ondersteuning dicht bij huis, om versterken van netwerken van inwoners en om voorlichting en preventie. Op verschillende manieren hebben we ons ingezet om bij te dragen aan dit doel. Zo is onder andere de inzet van laagdrempelige ondersteuning in dorpen met inzet van de dorpscoördinatoren en buurtwerkers uitgebreid. Is er ter ondersteuning van mantelzorgers een app gelanceerd waar zij tips en informatie kunnen vinden. Zijn er verschillende voorlichtingsbijeenkomsten in de dorpskernen georganiseerd in het kader van vitaal ouder worden. En is Welzijn op recept gestart bij de huisartsenpraktijk in Annen. Een ketenaanpak waarbij nauw wordt samengewerkt tussen de huisarts en Impuls. Tot slot zijn de eerste subsidies verstrekt voor onderhoud AED's en reanimatietrainingen.

Elk kind groeit gezond en veilig op en kan zich optimaal ontwikkelen tot zelfstandige volwassene

We gunnen ieder kind dat het gezond en veilig op kan groeien. Om dit te kunnen bereiken is een goede samenwerking tussen organisaties in het voorliggend veld, onderwijs, zorg en overheid van groot belang. Om deze samenwerking te bevorderen en te ontwikkelen is in het afgelopen jaar onder andere het Schakelteam gestart. Hierin werken we samen met de schoolbesturen, Attenta, Impuls en kinderopvangorganisaties samen aan het verbeteren van de doorgaande lijn van onderwijs-zorg-welzijn-thuis en de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen. En we hebben bijgedragen aan onderwijs- zorgarrangementen voor kinderen die (dreigen) uit te vallen op school. Ook hebben we uitvoering gegeven aan de JOGG – aanpak (Jongeren op Gezond Gewicht). Zo hebben we in 2024 bijvoorbeeld gesprekken gevoerd met jongeren op het Nassaucollege over Mentale gezondheid en zijn er twee gezonde kantines bijgekomen.

Elke inwoner is zoveel mogelijk financieel redzaam

Een financiële steun in de rug voor degene die het nodig heeft en ondersteuning om de juiste financiële keuzes te maken nu of in de toekomst. Daar zetten we ons voor in. Zo hebben we samen met partners van het armoedepact ingezet op het beter leren kennen van elkaar en de onderlinge doorverwijzing. En was er, om te zorgen dat iedereen mee kan doen aan sport- en cultuuractiviteiten, ook in 2024 het Volwassenenfonds beschikbaar. Naast het Jeugdfonds Sport en Cultuur voor kinderen. Een belangrijke mijlpaal in 2024 was ook het vaststellen van het nieuwe armoedebelid, waarmee de koers voor de toekomst is vastgelegd. Het opstellen van dit beleid hebben we samen met onze partners uit het armoedepact en inwoners gedaan.

Alle inwoners kunnen zo zelfstandig mogelijk meedoen aan de samenleving

Zorgen dat iedereen zo zelfstandig mogelijk mee kan doen aan de samenleving vraagt soms maatwerk en een persoonlijke aanpak. Met de in 2024 vastgestelde nieuwe kadernota Inkomen, ontwikkeling en werk 2025-2028 bieden we hier ruimte voor. De nadruk ligt op de ontwikkeling van inwoners in plaats van de snelste route naar betaald werk. Is betaald werk niet mogelijk, dan is de inzet gericht op een zinvolle daginvulling. Ook bij inburgering hebben we in het afgelopen jaar ingezet op maatwerk.

Inburgeren is meer dan alleen het leren van de Nederlandse taal en het volgen van een cursus over de Nederlandse maatschappij. Vrijwilligers hebben mensen geholpen zich thuis te voelen tijdens het inburgeringsproces, er zijn fietslessen verzorgd en mensen konden meedoen aan een training gericht op mentale gezondheidsproblemen. Allemaal activiteiten die mensen kunnen helpen zelfstandig mee te kunnen doen aan de samenleving.

Het verkleinen van gezondheidsachterstanden van volwassenen

Met een brede aanpak werken we aan het stimuleren van een goede gezondheid van volwassenen en het verkleinen van gezondheidsachterstanden. Zo hebben we bijvoorbeeld sportverenigingen ondersteund bij het opzetten van beweegaanbod voor mensen met een beperking of met gezondheidsproblemen. We zijn in Gasselternijveen en Gasselternijveenschemond gestart met de dorpsaanpak positieve gezondheid. Inwoners bepalen bij deze aanpak zelf met welke thema's ze aan de slag willen.

Wat willen we bereiken (doelen)

2.10.1 Alle inwoners kunnen zo lang mogelijk zelfstandig wonen.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

2.10.1.01 Ontwikkelen plan van aanpak om de ondersteuning van mantelzorgers te versterken.

Terugblik 2024

Op verzoek van de gemeenteraad is er onderzoek gedaan naar een kleinschalig zorghotel. Het onderzoek is afgerond. Gebleken is dat Noord-Nederland geen zorghotels heeft. Als gemeente zien we geen mogelijkheden dit te realiseren. Wel zetten we in op betere respijtzorg, logeerszorg en regionale samenwerking op dit vlak. In NMD verband is dit opgestart met het oog op nieuwe inkoop van respijtzorg in 2026.

Mantelzorgers weten steeds beter waar ze terecht kunnen voor ondersteuning. Het aantal geregistreerde mantelzorgers is gestegen van 474 naar 516. Zij hebben de verhoogde mantelzorgwaardering ontvangen. Voor mantelzorgers is er sinds juni een app beschikbaar met persoonlijke tips en informatie. De verwachting is dat hiermee ook andere groepen bereikt worden bijvoorbeeld jongere mantelzorgers.

Steun krijgen mantelzorgers ook in de vorm van lotgenotengroepen, zoals bijvoorbeeld voor partners van mensen met dementie.

Tot slot is er een podcastserie gemaakt waarin mantelzorgers en mantelzorgondersteuners in gesprek gaan over hun ervaringen.

2.10.1.02 Uitrol laagdrempelige ondersteuning dorpen.

Terugblik 2024

Uit de evaluatie is gebleken dat de dorpsondersteuner in een groeiende behoefte voorziet. Dit is vooral een gevolg van de groei van het aantal kwetsbare inwoners dat langer zelfstandig woont. Inmiddels is er een dorpscoördinator in Gasselternijveen en Gasselternijveenschemond gekomen. Daarnaast hebben buurtwerkers inwoners ondersteund bij initiatieven. Bijvoorbeeld bij het omvormen van koffieochtenden naar huiskamers die beter kunnen voorzien in de behoefte van kwetsbare inwoners.

2.10.1.04 Voorbereiden op de oude dag en stimuleren vitaal ouder worden

Terugblik 2024

Vanuit het project Vitaal Aa en Hunze zijn meerdere bijeenkomsten in diverse dorpskernen georganiseerd. Afgelopen jaar hebben wij ons hierbij gericht op de thema's 'De Dood Uit De Pot' en 'mondzorg'. Vooral 'De Dood Uit De Pot' was een groot succes. In Annen, Gasselternijveen en Gieten kwamen hier tussen de 50 en 100 inwoners per avond op af. Komend jaar zullen de thema's van Vitaal Aa en Hunze verder worden uitgebreid.

2.10.1.05 Voorbereiding inkoop Wmo

Terugblik 2024

De nieuwe contracten hebben geleid tot een beperkte toename van de kosten. Net als voorgaande jaren hebben we echter te maken met een aanzienlijk tekort op het onderdeel Hulp bij het Huishouden (HH). Dit tekort is, naast vergrijzing vooral het gevolg van de enorme toename sinds de invoering van het abonnementstarief in 2020. De invoering van de inkomensafhankelijke bijdrage is opnieuw uitgesteld en de geplande ingangsdatum is nu 1 januari 2027.

Daarnaast zijn er voorbereidingen getroffen voor de inkooptrajecten van de overige Wmo-onderdelen. De nieuwe contracten zullen per 1 januari 2026 ingaan.

2.10.1.06 Decentralisatie beschermd wonen

Terugblik 2024

Vanaf 1 januari 2024 voert Attenta alle toegangstaken uit voor de meldingen Beschermd wonen (BW). Het aantal meldingen is dit jaar toegenomen ten opzichte van voorgaande jaren. Dit heeft gezorgd voor een toename in de werkdruk van Attenta. De gemeente heeft Attenta een extra vergoeding toegekend om deze toename op te kunnen vangen. Dit is verrekend met het overschot BW vanuit Centrumgemeente Assen.

De invoering voor de wet woonplaatsbeginsel is opnieuw uitgesteld naar 1 januari 2026.

2.10.1.07 Coalitie Eén tegen eenzaamheid

Terugblik 2024

Er waren weer diverse activiteiten en ontmoetingsmogelijkheden die tot stand kwamen door samenwerking tussen gemeente, vrijwilligers, welzijn, sport, cultuur en zorg. Voorbeelden van activiteiten en inzet waren het integratiecafé, Week van de Ontmoeting, Jongerenfestival, Welzijn op Recept, Maatjesproject, jongerenwerk en buurtwerk. Er was extra aandacht voor het bekendmaken van de activiteiten die werden georganiseerd.

2.10.1.08 Woonzorgtafel

Terugblik 2024

De integrale werkgroep ouderenzorg is uitgegroeid tot een breed overleg welzijn en zorg en richt zich vooral op de samenwerking met huisartsen in het kader van de uitvoering van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en de Hervormingsagenda Jeugd. Dit heeft ertoe geleid dat de deelname van woningcorporaties en woonzorgcentra zich hier minder voor leent. We onderzoeken een andere vorm van samenwerking.

2.10.1.10 Welzijn op recept

Terugblik 2024

Welzijn op Recept is afgelopen september gestart bij de huisartsenpraktijk in Annen. Er is een goede samenwerking tussen de huisartsenpraktijk en de hieraan gekoppelde welzijnscoach van Impuls. Op basis van de ervaringen in Annen, zal Welzijn op Recept ingevoerd worden in andere huisartsenpraktijken.

2.10.1.11 Valpreventie keten ontwikkelen en uitvoeren

Terugblik 2024

De samenwerkingsketen is opgezet en de uitvoering is inmiddels gestart. Er wordt informatie verstrekt via de website, flyers en presentaties door Impuls Welzijn, het sociaal team Attenta, sport- en fysiotherapeuten. Daarnaast worden senioren gestimuleerd om fit, krachtig en in balans te blijven, waarbij het beweegaanbod beter bekend is gemaakt. De eerste valpreventiecursussen zijn al gehouden voor senioren met een matig valrisico, en er worden testjes uitgevoerd om het valrisico van individuen in te schatten.

Wat willen we bereiken (doelen)

2.10.2 Elk kind groeit gezond en veilig op en kan zich optimaal ontwikkelen tot zelfstandige volwassene.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

2.10.2.01 Hervormingsagenda Jeugd uitvoeren

Terugblik 2024

Er is gewerkt aan de doelen van de hervormingsagenda. We noemen een aantal:

1. Staat ook al bij vergroten kansengelijkheid.
2. De gemeente heeft bijgedragen aan onderwijs-zorg arrangementen. Met als doel om schooluitval te voorkomen door een collectief aanbod te bieden voor leerlingen met gelijksoortige complexe hulpvragen.
3. Met partners wordt verkend wat het vormen van 'stevige lokale teams' betekent voor Aa en Hunze. Het college heeft ingestemd met de start van deze verkenning. Op dit moment wordt er verder invulling gegeven aan het proces. Communicatie hierover richting de gemeenteraad zal begin 2025 plaats vinden.
4. De gesloten jeugdhulp wordt gestaag afgebouwd in Noord-Nederland. In plaats daarvan worden er andere vormen ontwikkeld (o.a. kleinere groepen, gezinssetting).
5. Het contracteren van voldoende en kwalitatief goede zorgaanbieders is onderdeel van de aanbestedingsprocedures die lopen of hebben gelopen.
6. De Hervormingsagenda Jeugd verplicht gemeenten om een publiekrechtelijke samenwerking op te richten voor de regionale samenwerking op jeugdhulp, in de vorm van een gemeenschappelijke regeling. Daarvoor is in de regio een proces gestart dat moet leiden tot een voorstel aan de gemeenteraden in 2025.
7. De twaalf Drentse gemeenten hebben de samenwerking op de inkoop van jeugdzorg voortgezet. Deze samenwerking heeft plaats gevonden binnen de huidige mandaatstructuren. Elke gemeente heeft nog steeds een eigen contract met de zorgaanbieders.
8. Er stappen gezet in het verbeteren van monitoring, door het opzetten van een regionale monitor.

2.10.2.03 Vergroten kansengelijkheid

Terugblik 2024

In de zomer van 2024 is het Schakelteam uitgebreid met vertegenwoordiging van de kinderopvangorganisaties. Uit de eerste terugblik blijkt dat de samenwerking tussen onderwijs, zorg en welzijn aanzienlijk is versterkt. Door aan een gezamenlijke ambitie te werken, vinden professionals elkaar sneller en wordt de puzzel rondom kinderen en gezinnen beter overzien. Dit resulteert in snellere en integrale hulpverlening en meer creativiteit in financiering en maatwerk. De verwachting is dat dit zorgt voor minder inzet van zwaardere hulpverlening.

2.10.2.07 Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming uitvoeren

Terugblik 2024

Regionaal is er ingezet op het verbeteren van de kind- en gezinsbeschermingsketen, onder andere door gesprekken met de betrokken aanbieders. Ook lokaal wordt er gewerkt aan het versterken van de samenwerking, met onder andere Veilig Thuis.

2.10.2.08 Voorbereiding Inkoop Jeugdzorg

Terugblik 2024

In 2024 zijn de volgende aanbestedingsprocedures van start gegaan:

- Begeleiding en dagbesteding;
- Pleegzorg, gezinshuizen en logeren.

2.10.2.09 Preventieketen ontwikkelen en uitvoeren aanpak overgewicht en obesitas bij kinderen

Terugblik 2024

De ontwikkeling van de preventieketen 'Aanpak overgewicht en obesitas bij kinderen' bevindt zich nog in de verkenningfase en wordt in 2025 verder opgepakt.

2.10.2.10 Preventieketen Kansrijke Start ontwikkelen en uitvoeren

Terugblik 2024

We hebben ons samen met de partners van Kansrijke Start (o.a. verloskundigen, kraamzorg, consultatiebureau, Impuls, Attenta etc.) ingezet voor betere ondersteuning van gezinnen in kwetsbare situaties. Daarbij lag de nadruk op het verbeteren van de samenwerking en een efficiëntere hulpverlening.

Het multidisciplinair overleg is een goed voorbeeld van afspraken en samenwerking op lokaal en provinciaal niveau. Lokale hulpverleners uit het sociaal en medisch domein bespreken tweewekelijks kwetsbare gezinnen, wat leidt tot gerichte en samenhangende hulp. Op provinciaal niveau worden deze overleggen gemonitord om inzicht te krijgen in de behoeften van kwetsbare gezinnen, waardoor signalen beter opgepakt worden en het bereik vergroot.

2.10.2.11 Bevorderen van een goede gezondheid en een gezonde leefomgeving voor onze jeugd.

Terugblik 2024

De JOGG-aanpak richt zich op het bevorderen van bewegen en het aanbieden van gezond voedsel op verschillende locaties zoals scholen, opvang, sportlocaties, supermarkten en dagattracties. Voorbeelden hiervan zijn onder andere Trommel zonder Rommel, de Nijntje Beweegt-peutergym in Anloo, twee gezondere sportkantines en twee nieuwe groene schoolpleinen. Daarnaast is het convenant voor Gezonde Sportevenementen geïntroduceerd, waarmee we rookvrije zones, verantwoord alcoholgebruik en gezondere voeding voor de jeugd stimuleren.

Mentale gezondheid staat hoog op de agenda. Acties in 2024 omvatten gesprekken op het Nassaucollege, activiteiten in de jeugdsoos, het jongerenfestival, jongerenstudio's en de Week van de Ontmoeting. Er is daarnaast extra aandacht besteed via landelijke campagnes en steun voor Stichting 113, waaronder de plaatsing van 21 bankjes die oproepen tot contact en zichtbaarheid.

In Gasselternijveen en Gasselternijveenschemond is de wijkaanpak positieve gezondheid uitgevoerd, waarbij de focus lag op de specifieke behoeften van inwoners, gekoppeld aan leefstijl- en welzijnsthema's.

Wat willen we bereiken (doelen)

2.10.3 Elke inwoner is zoveel mogelijk financieel redzaam.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

2.10.3.01 Opstellen nota armoedebeleid 2023 e.v.

Terugblik 2024

De gemeenteraad heeft ingestemd met het nieuwe armoedebeleid. Deze is tot stand gekomen in samenwerking met onze partners uit het armoedepact, inwoners en andere belanghebbenden.

Belangrijke speerpunten in het armoedebeleid zijn:

- Preventie
- Besteedbaar inkomen
- Gebruik voorzieningen vergroten
- Alle kinderen kunnen meedoen
- Samenwerken

2.10.3.02 Uitvoering schuldhulpverlening.

Terugblik 2024

Naast professionele en vrijwilligersorganisaties in de preventie en nazorg van schuldhulpverlening, voert de GKB de schuldhulpverlening uit voor de gemeente Aa en Hunze. Met het opheffen van de Gemeenschappelijke Regeling van de GKB hebben wij de intentie om aan te sluiten bij de zelfstandige stichting GKB. Daarmee blijven wij de diensten van de GKB de komende jaren afnemen. De verzelfstandiging stond gepland op 1 januari 2025, maar heeft vertraging opgelopen.

2.10.3.03 Inwoners met een smalle beurs kunnen deelnemen aan sport- en culturele activiteiten.

Terugblik 2024

Sinds juni 2023 kunnen inwoners gebruik maken van het Volwassenenfonds. Het aantal aanvragen is sindsdien flink gestegen, van 40 in 2023, naar circa 120 dit jaar. Hierdoor kunnen meer inwoners lid worden van een sportvereniging of bijvoorbeeld muziekles krijgen.

Wat willen we bereiken (doelen)

2.10.4 Alle inwoners kunnen zo zelfstandig mogelijk meedoen aan de samenleving.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

2.10.4.01 Samenwerking versterken WPDA en lokale ondernemers Aa en Hunze inclusief rol van het werkgeversservicepunt van de arbeidsmarktregio "Werk in Zicht".

Terugblik 2024

We merken dat WPDA wel bekend is bij ondernemers wanneer het gesprek gaat over personeel, alleen dat de informatie ontbreekt wat het doel is van WPDA en welke dienstverlening zij bieden aan werkgevers. Samen met WPDA zijn we daarom gestart met het opstellen van een communicatieplan om ondernemers te informeren over de betekenis van WPDA. Ook gaat WPDA aansluiten bij ondernemersbijeenkomsten.

Ook zijn de ontwikkelingen van het Regionaal Werk Centrum in volle gang.

2.10.4.02 Cultuur inzetten als middel om aan de slag te gaan met maatschappelijke thema's.

Terugblik 2024

Het project Jongerenateliers in het Veen is uitgevoerd in Gasselternijveen en Gieterveen. De deelname van het aantal jongeren aan de ateliers bleef wat achter bij de verwachtingen. Desondanks was er voldoende deelname om de meeste workshops door te laten gaan.

In het kader van het thema Armoede is de theatervoorstelling 'Bingo!' opgevoerd in Eexterveen en Gasselternijveen tijdens de Week van de armoede.

Stichting Vier het Leven heeft een eenmalige subsidie ontvangen voor het jaar 2025. Deze landelijke stichting organiseert voor ouderen sociaal culturele activiteiten met begeleiding die plaatsvinden in theaters, concertzalen, bioscopen en musea in de omgeving, waaronder in Aa en Hunze.

Digital Art Factory (DAF) blijkt een onverwacht, positief neveneffect te hebben. Jongeren met bepaalde problematiek, zoals degenen die in een isolement verkeren, komen in beeld en kunnen hulp krijgen van bijvoorbeeld een maatschappelijk werker. Het bezoek aan DAF zorgt er ook voor dat deze jongeren weer in aanraking komen met leeftijdsgenoten. Dit leidt mogelijk tot vervolgstappen naar bijvoorbeeld onderwijs of werk.

Tot slot is de theatervoorstelling 'Waar ga je heen' opgevoerd, een voorstelling over dementie die ook handvatten biedt om met dementie om te gaan.

2.10.4.03 Toegankelijkheid gemeente

Terugblik 2024

Een grote wens van de Toegankelijkheidsraad was de aanschaf van de Hoge Nood-app. Deze app helpt gebruikers het dichtstbijzijnde (semi-)openbare toilet te vinden. De app is inmiddels aangeschaft en beschikbaar gesteld.

Tijdens de Week van de Toegankelijkheid is er aandacht besteed aan het thema 'De Toegankelijke Werkplek'.

Daarnaast heeft de Toegankelijkheidsraad afscheid genomen van een lid, en zijn er twee nieuwe leden toegevoegd aan de raad.

2.10.4.04 Uitvoering Wet Inburgering 2021.

Terugblik 2024

We hebben de samenwerking tussen de betrokken partijen bij de uitvoering van de Wet Inburgering versterkt, met als doel een soepele en efficiënte uitvoering. Er zijn duidelijke afspraken gemaakt over taakverdeling en rollen en er was constante afstemming tussen de gemeente, Impuls, WPDA en onderwijsaanbieders.

Gezien de uitdagingen rondom het huisvesten van statushouders start het inburgeringstraject waar mogelijk al in het AZC. Zo kunnen nieuwkomers snel beginnen met participeren, ondanks de lange wachttijd tot uitstroom. De leefomstandigheden in een AZC bemoeilijken soms de inburgering.

We boden fietslessen aan in samenwerking met Veilig Verkeer Nederland en de buurtsportcoaches. Ook begonnen we met trainingen van Woord van Kracht, die zich richtten op mentale gezondheidsproblemen, zoals trauma's en cultuurschok. Door in te zetten op taal, werk en zelfredzaamheid, ondersteunen we nieuwkomers in hun integratie en helpen we hen een volwaardige plek in de samenleving te vinden.

2.10.4.05 Bevorderen van een goede gezondheid van volwassenen

Terugblik 2024

Er is het afgelopen jaar veel gebeurd op het gebied van het bevorderen van een goede gezondheid:

- Sport en cultuur: Steun voor verenigingen, werven van vrijwilligers en stimuleren van inclusieve sport. Voorbeelden: Dynamic Tennis in Annen en Gasteren, subsidie voor Paragolf, bijeenkomst over Veilig Sportklimaat en creatieve workshops voor jongeren (ICO/Impuls).
- Buurtsport- en cultuurcoaches: Samenwerking met welzijn en jongerenwerk. Bijv. zomeractiviteiten voor jeugd en het jongerenfestival in november.
- Stimuleren deelname: Populair boekje met sport- en culturaanbod voor senioren, tweede druk in voorbereiding.
- Wandelen: Nieuwe groepen gestart en Diabetes Challenge in Annen en Gieten.
- Fietsen: Fietslessen voor nieuwkomers, projecten als Doortrappen (driewielfietsdag, boertocht, cultuurtocht).
- Dorpsaanpak positieve gezondheid: Onlangs gestart in Gasselternijveen en Gasselternijveenschemond. Inwoners bepalen thema's zoals leefstijl en sociale samenhang. Impuls ondersteunt deze aanpak.
- Via Drenthe Samen Gezond in Beweging: nadruk ligt op een gezond voedselaanbod, tegengaan van roken en het vergroten van de mentale weerbaarheid.
- Mentale gezondheid: Aandacht via gesprekken (bijv. huiskamers, Vitaal Aa en Hunze), campagne Stichting 113 met bankjes die oproepen tot contact.
- Voorlichting: Veilig Eexterveen organiseerde avonden over roken, alcohol, drugs en gamen voor jongeren en (groot)ouders.
- AED-subsidie: Eerste subsidies verstrekt in december 2024 voor onderhoud AED's en reanimatietrainingen.

2.10.4.06 Beleid Werk en inkomen herijken en vaststellen

Terugblik 2024

Met het vaststellen van de nota "Inkomen, ontwikkeling en werk 2025-2028 is het beleid voor de komende jaren vastgesteld. De drie pijlers zijn:

1. Voldoende voorspelbaar inkomen
2. Zinnige dagbesteding
3. Toegang tot betaalbare woningen en toegang tot zorg

2.10.4.07 Bibliotheekwerk doorontwikkelen zodat deze voldoet aan de eisen die gesteld worden bij de stelselwijziging die per 2026 ingaat

Terugblik 2024

In maart werd bekend dat de Eenmalige specifieke uitkering voor lokale bibliotheekvoorzieningen (SPUK bieb) is toegekend. De taken die onder de SPUK vallen moeten uitgevoerd worden in de periode 2024 - 31 december 2025. Na toekenning van de SPUK gelden is gestart met het organiseren en uitvoeren van de taken waarvoor de SPUK is toegekend. Medio 2025 ontvangen we een eerste verantwoording van deze gelden.

OBS Gieten is aangesloten op de bibliotheek op school (dBos). Het Nassau College sluit aan op dBos voor het voortgezet onderwijs.

Biblionet Drenthe heeft het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) in Aa en Hunze dit jaar doorontwikkeld. Er is extra ingezet op de bekendheid en zichtbaarheid van het IDO.

Wat willen we bereiken (doelen)

2.10.5 Het verkleinen van gezondheidsachterstanden van volwassenen

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

2.10.5.01 Preventieketen Gecombineerde Leefstijlinterventies, ontwikkelen en uitvoeren

Terugblik 2024

De ontwikkeling van de preventieketen zit nog in de verkenningsfase en zal in 2025 worden ingericht. De preventieketen is een samenwerking tussen het medische en sociale domein om mensen met overgewicht te begeleiden naar een gezonder gewicht.

2.10.5.03 Voorlichting en advies over roken, alcohol en middelengebruik

Terugblik 2024

Er zijn rondetafelgesprekken geweest over drugsgebruik onder jongeren. De uitkomsten hiervan zijn aan de Raad gepresenteerd. OOV staat in contact met team Samenleving van de gemeente op het gebied van preventie middelengebruik.

VNN heeft voor Aa & Hunze in 2024 ingezet op preventie van middelengebruik. Er is contact gelegd met het Nassau College voor de uitrol van 'Helder op school'. Daarnaast is er een begin gemaakt met een samenwerking van netwerpartners op het gebied van preventie en om de school veiliger te maken. Ook zijn er door VNN verschillende adviesgesprekken gevoerd met minder- en meerderjarigen op het gebied van alcohol, drugs en gamen.

In de gemeente Aa & Hunze is er aandacht geweest voor de Stoptober, de voorlichtingscampagne waarin een rookvrij Nederland het streven is. VNN heeft hiervoor materialen geleverd.

Ook heeft VNN informatie en advies gegeven tijdens een avond voor sportverenigingen en er is advies gegeven aan organisaties als Politie, Impuls, Thuiszorg en diverse malen met de gemeente.

2.10.5.02 Gebiedsgerichte aanpak GALA ontwikkelen

Terugblik 2024

De dorpsaanpak positieve gezondheid is onlangs gestart in Gasselternijveen en Gasselternijveenschemond. Inwoners bepalen thema's waarmee ze aan de slag willen zoals leefstijl en sociale samenhang. Ze worden ondersteund door Impuls om dit zelf en samen met dorpsgenoten op te pakken.

Pijler 3 Duurzaamheid en Economie

Korte omschrijving

Deze pijler gaat over zijn van een duurzame gemeente en het versterken van de economische structuur en daarmee de aantrekkelijkheid van Aa en Hunze voor inwoners en bezoekers.

Terugblik 2024- Wat hebben we gedaan

In het afgelopen jaar hebben we op verschillende onderdelen stappen gezet. Voordat we een specifieke toelichting geven op de uitvoering van de activiteiten uit de begroting 2024, lichten we er een aantal ontwikkelingen uit, die hebben bijgedragen aan het bereiken van onze ambities.

De lokale economie is toekomstbestendig en er is voldoende werkgelegenheid.

Het hebben en houden van voldoende personeel, nu én in de toekomst is een grote uitdaging voor ondernemers, ook voor die in Aa en Hunze. Vanuit de Economische koersnota hebben we ons ingezet om een bijdrage te leveren in het vinden van oplossingen bij deze uitdaging. Zo hebben we samen met andere samenwerkingspartners twee evenementen georganiseerd om toekomstige werknemers (jongeren, mensen die openstaan voor omscholing en werkzoekend) te informeren over de kansen en mogelijkheden die er zijn op de arbeidsmarkt (Regio on stage én Startfest). Hierbij waren verschillende organisaties en ondernemers uit de regio aanwezig. Daarnaast is het voor de ontwikkeling van onze gemeente van belang dat er voldoende werkgelegenheid is in onze gemeente. Om hieraan bij te dragen richting de toekomst hebben we stappen gezet in de ontwikkeling van bedrijventerreinen in onder andere Gieten en Annen. In het kader van innovatie en toekomstbestendigheid is in oktober een Week van de Ondernemer georganiseerd met diverse workshops over o.a. Kunstmatige intelligentie.

De vitaliteit van de recreatieve sector versterken.

De recreatieve sector is een belangrijke sector in onze gemeente. Het biedt onder andere veel werkgelegenheid. Vanuit het programma Vitale vakantieparken zijn verschillende parken ondersteund met adviesgesprekken en coaching. Een bijzondere mijlpaal was ook het genomen besluit over het wijzigen van het bestemmingsplan Eexterkoele/Hondsrug waarmee transformatie van de Eexterkoele en uitbreiding van camping de Hondsrug mogelijk wordt. Daarnaast hebben we de evaluatie van het programma Vitale vakantieparken afgerond. Op basis hiervan hebben we besloten deelname aan het programma niet te verlengen. Daarnaast hebben we ons vanuit onze stimulerende en faciliterende rol ingezet het recreatieve aanbod in de gemeente verder te ontwikkelen. Dit heeft onder andere geleid tot een nieuwe fietsroute 'langs de Hunze en door het Veen', verschillende dorpswandelingen en een scootmobielroute in de omgeving van het Grevelingskanaal. Tot slot is een start gemaakt met het opstellen van een beleidskader voor verblijfsaccommodaties.

De duurzaamheidsopgave maakt integraal onderdeel uit van het beleid, processen en organisatie.

In het afgelopen jaar is de duurzaamheidsvisie vastgesteld. In deze visie hebben we onze ambities en doelen geformuleerd. Het realiseren van de duurzaamheidsopgaven kunnen we niet alleen. Hiervoor is samenwerking intern en extern nodig, met collega's, inwoners en organisaties. Om deze samenwerking te stimuleren hebben we in het afgelopen jaar onder andere bijeenkomsten georganiseerd om kennis en ervaring uit te wisselen en hebben we subsidies verstrekt aan lokale energie-initiatieven. Voor verduurzaming van ons eigen gemeentelijk vastgoed hebben we onder andere een onderzoek uit laten voeren naar verduurzaming van de zwembaden.

Inwoners en bedrijven zijn betrokken bij de realisatie van de duurzaamheidsopgave.

We vinden het van belang dat al onze inwoners een bijdrage kunnen leveren aan het realiseren van de duurzaamheidsopgaven en baat kunnen hebben bij de opbrengsten van verduurzamingmaatregelen. Binnen onze inzet hebben we daarom ook specifieke aandacht gehad voor mensen met een laag inkomen. Met extra inzet op communicatie, onder andere de inzet van energiecoaches en het Fixteam Drenthe en het organiseren van Energiecafé's samen met de woningcorporaties, hebben we ons ingezet zoveel mogelijk inwoners te bereiken. En zijn diverse energie initiatieven in dorpen waar ook de samenwerking mee is gezocht. Voor ondernemers die zich bezighouden met verduurzaming van woningen is een bijeenkomst georganiseerd in Spijkerboor om hen mee te nemen in een aantal belangrijke ontwikkelingen.

Tot slot zijn we in 2024 gestart met de uitvoering van de subsidieregeling Volkshuisvestingsfonds voor

het verduurzamen van particuliere woningen in de wijk van de Toekomst in Gieten. Er zijn zes aanvragen voor de subsidie ingediend.

Wat willen we bereiken (doelen)

3.10.1 De lokale economie is toekomstbestendig en er is voldoende werkgelegenheid.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

3.10.1.01 Uitvoering geven aan actielijn Werken en Onderwijs uit de Economische Koersnota.

Terugblik 2024

Samen met de Arbeidsmarktregio Groningen en Werkplein Drentse Aa (hierna WPDA) hebben we gewerkt aan twee evenementen: Regio on Stage en Startfest. Regio on Stage is bedoeld om VMBO leerlingen van scholen uit onze regio te verbinden aan bedrijven uit de regio. Startfest is bedoeld voor werkzoekenden, maar ook voor mensen die zich willen omscholen en zorgt voor verbinding met bedrijven. Aan beide evenementen hebben ondernemers uit Aa en Hunze deelgenomen.

We merken dat WPDA wel bekend is bij ondernemers wanneer het gesprek gaat over personeel, alleen dat de informatie ontbreekt wat het doel is van WPDA en welke dienstverlening zij bieden aan werkgevers. Samen met WPDA zijn we daarom gestart met het opstellen van een communicatieplan om ondernemers te informeren over de betekenis van WPDA. Ook hebben we afgesproken dat de WPDA gaat aansluiten bij ondernemersbijeenkomsten.

Om mensen te plaatsen, te begeleiden naar passend werk of te scholen, werken verschillende organisaties zoals gemeenten, UWV, vakbonden en onderwijsinstellingen samen. Om deze samenwerking te versterken, wordt een Regionaal Werkcentrum ontwikkeld. Deze ontwikkeling is in volle gang.

3.10.1.02 Uitvoering geven aan actielijn Vestigingsbeleid en Infrastructuur uit de Economische Koersnota.

Terugblik 2024

We hebben verschillende stappen gezet binnen de actielijn vestigingsbeleid en infrastructuur:

- Op het bedrijventerrein Bloemakkers in Gieten is afgelopen jaar glasvezel aangelegd. Dit draagt bij aan een betrouwbaar en snel netwerkverbinding voor ondernemers.
- Er zijn gronden aangekocht om uitbreiding van het bedrijventerrein te realiseren. Uit archeologisch vooronderzoek, door middel van proefsleuven, is vast komen te staan dat er waardevolle archeologische sporen in de bodem aanwezig zijn. Om het perceel te ontwikkelen naar bedrijventerrein is volledige archeologische opgraving noodzakelijk. In november de aanbesteding om archeologisch onderzoek te laten uitvoeren, definitief gegund.
- In december 2024 is gestart met de uitvoering van een behoeftenonderzoek naar ruimte voor vestiging of uitbreiding van bedrijven in Annen. Dit onderzoek voeren we samen met de ondernemersvereniging uit.

3.10.1.03 Uitvoering geven aan actielijn Innovatie, Kennis en Duurzaamheid uit de Economische Koersnota.

Terugblik 2024

Om ondernemers te ondersteunen en te faciliteren binnen de actielijn innovatie, kennis en duurzaamheid hebben we onder andere het volgende gedaan:

- Het programma Ik ben Drents Ondernemer is een initiatief van de provincie Drenthe in samenwerking met onder meer de NOM, het MKB-fonds en de Drentse gemeenten. Tijdens

verschillende bedrijfsbezoeken is inzet van een adviseur van "Ik Ben Drents Ondernemer" besproken. Voor ondernemers uit Aa en Hunze hielp IBDO o.a. met vraagstukken over groei en ontwikkeling en duurzaamheid.

Deze samenwerkingspartner ondersteunt ondernemers met verschillende vraagstukken op het gebied van duurzaamheid, innovatie en digitalisering.

- Verder hebben we onderzocht of we een nieuw koplopersproject kunnen opstarten. Dit is een initiatief zoveel mogelijk bedrijven en organisaties te helpen verduurzamen en toekomstbestendig te worden. Ondanks oproepen om mee te doen, is er geen gehoor gegeven. Er is gezocht naar verbinding met omliggende gemeenten om in gezamenlijkheid een traject op te starten. Deze informatie is door ons gedeeld met ondernemers uit Aa en Hunze.
- In oktober hebben we de Week voor de Ondernemers georganiseerd. Dit was voor het eerst in een nieuwe vorm met meerdere activiteiten verspreid over de week. Het programma is opgesteld in samenwerking met het Ondernemersplatform en de Recreatiecommissie. Op het programma stonden verschillende workshops, zoals Kunstmatige intelligentie, Review Marketing en Veilig ondernemen. Uit verschillende branches hebben mensen van circa 60 verschillende ondernemingen meegedaan aan één of meerdere activiteiten.

3.10.1.04 Uitvoering geven aan actielijn Vrijtijdseconomie uit de Economische Koersnota.

Terugblik 2024

We zijn aan de slag geweest met het herijken van het beleid voor verblijfsaccommodaties. Hiervoor is een participatietraject doorlopen. De opbrengst van dit traject is meegenomen bij het opstellen van het concept beleidskader.

Vanuit onze stimulerende en faciliterende rol hebben we ons ingezet het recreatieve aanbod in de gemeente verder te ontwikkelen. Dit hebben we onder andere gedaan door:

- Samenwerking te stimuleren en faciliteren tussen verschillende organisaties zoals ondernemers, dorpsbelangen en terrein behorende organisaties. Dit heeft onder andere geleid tot een nieuwe fietsroute 'langs de Hunze en door het Veen', verschillende dorpswandelingen en een scootmobielroute in de omgeving van het Grevelingskanaal.
- Aan te sluiten bij het overleg van Marketing Drenthe en buurgemeenten om te kijken welke mogelijkheden er zijn om de potentie van het Veenkoloniale deel op toeristisch gebied verder te benutten.
- Om de kwaliteit van het fietsnetwerk verder te versterken hebben vier ondernemers subsidie ontvangen voor het realiseren van een Fietshub.

3.10.1.06 Toekomstbestendigheid Bedrijventerreinen

Terugblik 2024

Voor de Bloemakkers is een integraal ruimtelijk plan opgesteld om invulling te geven aan het thema fysiek-ruimtelijk. In dit plan zijn verschillende fysieke maatregelen opgenomen zoals parkeren, verbeteren van het fietspad, de groene invulling en het creëren van een natuurlijk wandelpad.

Vanuit het project Toekomstbestendige Bedrijventerreinen (Regiodeal Zuid-Oost Drenthe) was het doel om een gezamenlijke aanvraag te doen voor een provinciale/nationale (of Europese) bijdrage. Doordat niet alle pilot gemeenten concrete plannen hadden, was het niet mogelijk om een aanvraag hiervoor in te dienen. Samen met de gemeenten Coevorden, Hardenberg, Emmen en Hoogeveen maken we een doorstart met dit proces.

Wat willen we bereiken (doelen)

3.10.2 De vitaliteit van de recreatieve sector versterken.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

3.10.2.02 Ontwikkeling Gasselternveld

Terugblik 2024

Als gevolg van de uitspraak van de Rechtbank Noord-Nederland op 29 november 2023 over de één kilometerbepaling, is in 2024 de gecoördineerde aanpak voor het verder concretiseren van de ambities uit de ontwikkelvisie Gasselternveld (voorlopig) stopgezet.

Doordat de bestaande horecavoorziening 't Nije Hemelriek door brand is verwoest, zijn er met Staatsbosbeheer wel weer gesprekken opgepakt voor het realiseren van een horecavoorziening voor het hoogseizoen in 2025.

In het kader van de aanpak parkeerproblematiek is in het voorjaar 2024 de parkeerplaats verder uitgebreid. Tenslotte voor het project Versnelling Gasselternveld 2021-2022 bij de provincie Drenthe een vaststellingsverzoek voor subsidie ingediend, waarmee de aangevraagde subsidies definitief zijn toegekend en het project financieel is afgerond.

3.10.2.01 Op planmatige wijze gezonde en toekomstbestendige vakantieparken stimuleren in samenhang met het provinciale beleid.

Terugblik 2024

In samenwerking met Vitale vakantieparken Drenthe, hebben we ingezet op ondersteuning van vakantieparken. We hebben onder andere de volgende stappen gezet en resultaten behaald:

- In het kader van vitalisering hebben drie parken ondersteuning gekregen vanuit het Drents programma Vitale vakantieparken.
- Het bestemmingsplan Eexterkoele/Hondsrug vastgesteld door de gemeenteraad. Met dit plan is transformatie van de Eexterkoele en uitbreiding van camping de Hondsrug mogelijk. Tegen deze vaststelling is beroep aangetekend bij de Raad van State.
- Bij Mooi Schipborg is een mediationtraject uitgevoerd. De resultaten van dit traject zijn in december gedeeld.
- De verkenning van transformatie van het cluster Zeegserweg is, na uitvoering van verschillende onderzoeken, definitief niet mogelijk gebleken.
- In het kader van sociale opgave en ondermijning is een traject uitgevoerd op een vakantiepark. Hierin wordt nauw samengewerkt met de parkeigenaar en met verschillende sociale partners.

Daarnaast is het programma Vitale Vakantieparken intern geëvalueerd. Op basis van de evaluatie is besloten om de deelname aan het Drentse programma Vitale Vakantieparken niet voort te zetten per 1 januari 2025, lopende trajecten af te ronden en in 2025 de gemeentelijke ambitie en rol als het gaat om nieuwe trajecten opnieuw vast te leggen.

Wat willen we bereiken (doelen)

3.20.1 De duurzaamheidsopgave maakt integraal onderdeel uit van het beleid, processen en organisatie.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

3.20.2.11 Faciliteren en stimuleren van kansrijke maatschappelijke initiatieven m.b.t. duurzaamheid

Terugblik 2024

In het kader van facilitering en stimulering van maatschappelijke initiatieven op het gebied van duurzaamheid zijn onder andere twee bijeenkomsten georganiseerd voor de lokale energie-initiatieven in de gemeente (9 initiatieven namens 17 dorpen). Het waren succesvolle en goed bezochte bijeenkomsten. Aanwezigen hebben aangegeven behoefte te hebben om van elkaar te kunnen leren en om in samenwerking met de gemeente te werken aan duidelijke doelen en opgaven. De bijeenkomsten sloten aan bij deze behoefte. Ook de dorpsbelangen organisaties waar nog geen energie-initiatief was, waren uitgenodigd om aanwezig te zijn. Twee organisaties hebben gebruik gemaakt van dit aanbod.

Vanuit de subsidieregeling voor lokale energie-initiatieven is aan drie energie-initiatieven subsidie verleend. Het gaat hier om de werkgroep energietransitie Gasteren, Rolde Energieneutraal en de nieuwe werkgroep Duurzaam Balloo. De subsidie komt ten goede aan activiteiten die bijdragen aan de verduurzaming van woningen en dorpen.

Wat willen we bereiken (doelen)

3.20.2 Inwoners en bedrijven zijn betrokken bij de realisatie van de duurzaamheidsopgave.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

3.20.2.01 Dorpsgerichte aanpak Warmtetransitie

Terugblik 2024

Samen met werkgroepen uit de dorpen Gasteren en Balloërveld zijn verschillende stappen gezet om toe te werken naar een dorpsuitvoeringsplan voor een aardgasvrij Gasteren en Balloërveld. Er is een dorpsprofiel gemaakt en een uitgebreide enquête in de beiden dorpen uitgevoerd (respons 41%). De resultaten van deze enquête zijn gepresenteerd aan de inwoners van de dorpen. De opbrengsten zijn gebruikt om samen met de werkgroep een plan van aanpak op te stellen. Hierin staat beschreven wat we in 2025 gezamenlijk gaan doen om een uitvoeringsplan te kunnen maken, met draagvlak en betrokkenheid van inwoners. De collega's van het Flexteam Drenthe hebben bovenstaande processen begeleidt namens de gemeente.

In november organiseerden we vanuit het uitvoeringsplan Transitie Visie Warmte een bijeenkomst voor alle ondernemers die zich bezighouden met de verduurzaming van woningen (aannemers, installateurs, isolatiebedrijven etc). Doel van de bijeenkomst was het informeren over een aantal belangrijke ontwikkelingen en betrekken van onze lokale ondernemers bij dat wat we allemaal faciliteren en organiseren voor onze inwoners. Met een opkomst van ruim 30 ondernemers en goede feedback van bedrijven is besloten dit een jaarlijks vervolg te geven.

3.20.2.02 Uitvoering geven aan de Regionale Energie transitie

Terugblik 2024

Bij het realiseren van de RES-doelstellingen speelt netcongestie een steeds grotere rol. Om te voorkomen dat er aan de ene kant gestimuleerd wordt om duurzame energie op te wekken, terwijl het net deze energie niet aankan, wordt in kaart gebracht wat de mogelijkheden zijn van het net om aanvullende duurzame energie te verwerken. Wanneer blijkt dat er mogelijkheden zijn wordt ingezet op het benutten van grote daken, in samenwerking met Ik Ben Drents Ondernemer en LTO. Voor zon op land blijft onze rol faciliterend en stimuleren we lokaal eigendom.

3.20.2.06 Verduurzaming maatschappelijk vastgoed stimuleren

Terugblik 2024

In 2024 is besloten om een routekaart op te stellen voor het verduurzamen van het eigen, gemeentelijke vastgoed. Hiermee wordt in kaart gebracht wat de huidige staat van onze gebouwen is en wat er aan verduurzaming moet gebeuren. In de routekaart wordt door een prioritering aangegeven wat we eerst verduurzamen en wat later kan. Verder heeft er een onderzoek naar de verduurzaming van de zwembaden plaatsgevonden. De uitkomsten uit het onderzoek worden verwerkt in een visiedocument waarin wordt aangegeven wat onze visie met betrekking tot de verduurzaming van de zwembaden is.

3.20.2.07 Sociale energie aanpak

Terugblik 2024

De sociale energieaanpak is één van de actielijnen uit het uitvoeringsplan van onze Transitievisie Warmte. Binnen deze actielijn richten we ons op een eerlijke energietransitie voor inwoners met een laag inkomen.

Het afgelopen jaar is het volgende bereikt:

- Doorlopend zijn er in 2024 energiecoaches ingezet om het energieverbruik bij inwoners te verminderen. In totaal hebben we dit jaar bijna 150 energiecoachgesprekken gevoerd.
- Op het gebied van subsidieregelingen is in april de gemeentelijke isolatiesubsidieregeling open gegaan en vanaf september is daar een provinciale isolatiesubsidieregeling bij gekomen.
- In 2024 is een projectuitvoerder begonnen met het informeren van inwoners van de Wijk van de Toekomst in Gieten over de subsidieregeling van het Volkshuisvestingsfonds. Hierbij hebben de 118 particuliere woningeigenaren in de wijk twee brieven ontvangen met informatie over de subsidieregeling. Bij deze adressen is ook deur-aan-deur aangebeld om met bewoners in gesprek te gaan. Aan de hand van deze gesprekken zijn in totaal 6 subsidieaanvragen ingediend voor het Volkshuisvestingsfonds. De ervaring is dat er naast de subsidieregeling voor het Volkshuisvestingsfonds andere meer gunstige regelingen zijn, waar inwoners dan voor kiezen om aan te benutten. Naast de inzet in de Wijk van de Toekomst hebben circa 260 woningeigenaren in Gieten een brief ontvangen met informatie over subsidiemogelijkheden van het Volkshuisvestingsfonds.
- In 2024 hebben ongeveer 125 inwoners gebruik gemaakt van de subsidieregeling van de Regiodeal Zuid- en Oost Drenthe.
- Verder zijn er bij ruim 200 inwoners kleine energiebesparende maatregelen toegepast door het fixteam Drenthe.
- Voor huurders hebben we samen met de woningcorporaties en huurdersverenigingen twee keer een energiecafé georganiseerd. De eerste in Gieten en de tweede in Annen. Bij het tweede energiecafé is ook het adviesloket van Impuls aangesloten. In totaal hebben we hiermee ongeveer 50 huurders bereikt.
- Door middel van communicatie in een nieuwe, herkenbare huisstijl (Duurzaam Aa en Hunze) hebben we het afgelopen jaar meer zichtbaarheid gecreëerd voor alle bovenstaande acties en subsidies.

Pijler 4 Voorzieningen, leefbaarheid en wonen

Korte omschrijving

Deze pijler gaat over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving en het wonen in onze dorpen en buitengebied.

Terugblik 2024- Wat hebben we gedaan

In het afgelopen jaar hebben we op verschillende onderdelen stappen gezet. Voordat we een specifieke toelichting geven op de uitvoering van de activiteiten uit de begroting 2024, lichten we er een aantal ontwikkelingen uit, die hebben bijgedragen aan het bereiken van onze ambities.

De leefbaarheid in de gemeente blijft in stand en is waar mogelijk verbeterd

Om de leefbaarheid in stand te houden en waar mogelijk te kunnen verbeteren vraagt soms om het zoeken naar balans bijvoorbeeld als het gaat om ruimte bieden voor activiteiten, voor beschermen van de natuur en zorgen voor voorzieningen als woningen en ruimte voor bedrijven. We vinden het belangrijk een bijdrage te leveren in het bewaken van deze balans. Daarom hebben we in 2024 onder andere als één van de gebiedspartners van de provincie meegewerkt aan het opstellen van een ‘Drents Programma Landelijk Gebied’ en hebben we, met het opstellen van de startnotitie, een belangrijke stap gezet richting de Omgevingsvisie.

Daarnaast hebben we ook in 2024 weer verschillende initiatieven die bijdragen aan leefbaarheid financieel ondersteund met subsidie. Bijvoorbeeld via het Leaderprogramma, maar ook via het Leefbaarheidsfonds. Voorbeelden van initiatieven die subsidie hebben ontvangen zijn Schaapskooi kudde het Stroomdal en multiveld sportvereniging SPES Eexterveen

De voorzieningen sluiten aan bij de behoefte van onze inwoners

Prettig leven in onze gemeente is een groot goed. Zaken als aanwezigheid van voorzieningen, een schone omgeving en mobiliteit spelen hier een belangrijke rol in. Op het gebied van mobiliteit hebben we onder andere gewerkt aan het opstellen van het nieuwe mobiliteitsplan en de aanleg van een aantal fietspaden. Het fietspad Amen-Grolloo (fase 2) is aangelegd, uitgezonderd het gedeelte waar de fietsstrook op de rijbaan wordt gerealiseerd. Voor het fietspad Nijlande-Ekehaar zijn verschillende principeovereenkomsten met grondeigenaren gesloten (die nog definitief moeten worden gemaakt) en voor het fietspad Grolloo-Papenvoort is het tracé in voorbereiding. We zetten vol in op een fietspad langs de Hunze, nu het niet lukt een fietspad te realiseren langs de rijbaan Spijkerboor-Eexterveen.

Ook op het gebied van voorzieningen hebben we op verschillende onderdelen ingezet. We zijn onder andere gestart met actualisatie van het dorpshuizenbeleid. Voor de verbouw en revitalisering van het dorpshuis de Eekhof in Ekehaar is door de raad een bedrag van € 500.000 opgenomen in de begroting voor 2025. Er is een besluit genomen over de locatie voor de onderwijs- en cultuuraccommodatie Gieten en naar aanleiding van dit besluit is verder gewerkt aan voorbereiding van de realisatie. De nieuwe basisschool De Kameleon in Eexterveen in gebruik genomen en daarnaast heeft het voorbereidingsproces voor de nieuwbouw voor basisschool Prins Willem Alexander (PWA) in Eext in 2024 een vervolg gekregen. Hiervan is het Definitief Ontwerp (DO) opgeleverd en gepresenteerd aan de omgeving. Er is een onderzoek uitgevoerd naar de gemeentelijke zwembaden om deze beter toegerust en toekomstbestendig te krijgen. Uit het onderzoek is o.a. gebleken dat de bedrijfsvoering kwetsbaar is. Er zijn aanbevelingen gedaan over een andere tarifiering, het realiseren van een robuuste bedrijfsvoering en het verduurzamen van de zwembaden.

Omgevingswet

Met het ingaan van de Omgevingswet vanaf 1 januari 2024 zien we dat het afgeven van de (bouw)vergunningen op basis van deze nieuwe wetgeving complex is. De ervaring is dat het in de praktijk op dit moment extra inspanning vraagt van zowel de aanvrager van de vergunning (inwoners en bedrijven) als van de ambtelijke organisatie. Het heeft in het afgelopen jaar enige extra personele inzet gevraagd. Om te kijken op welke wijze dit proces verbeterd kan worden en mogelijk efficiënter kan worden ingericht, is dit proces binnen het programma Dienstverlening opgepakt als klantreis.

In 2026 zijn 200 extra woningen gerealiseerd of planologisch mogelijk gemaakt

De noodzaak om woningen te bouwen is groot. Om deze doelstelling te bereiken hebben gekozen voor een programmatische aanpak. Dat doen we via 4 sporen: Leidende principes, Verkenningen, Realisatie en Monitoring- en communicatie. Na de vaststelling van de Woonvisie 2020+ zijn tot op heden 277 (per 31 december 2024) woningen gerealiseerd, waarvan 56 in 2024. In het monitoren van het programma zijn we gebruik gaan maken van de door de provincie gefaciliteerde Woningbouwmonitor. Met deze tool kan de kwantiteit en de kwaliteit van de verschillende woningbouwprojecten worden gemonitord. Met de provincie hebben we afspraken gemaakt over het beschikbaar stellen van een publieke versie van de Woningbouwmonitor.

In de realisatie van de woningbouwopgave hebben we expliciet aandacht voor het realiseren van woningen en/of huisvesting voor specifieke groepen zoals jongeren, senioren, spoedzoekers en statushouders. Zo sturen we in de programmering nadrukkelijk op de realisatie van goedkope koop/sociale huur en betaalbare koopwoningen. En hebben we met de woningcorporaties de mogelijkheden verkend voor het realiseren van tijdelijke flexwoningen.

Wat willen we bereiken (doelen)

4.10.1 De leefbaarheid in de gemeente blijft in stand en is waar mogelijk verbeterd.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

4.10.1.01 Deelname aan het LEADER-programma 2023-2027.

Terugblik 2024

Het college heeft besloten om deel te nemen aan het LEADER-programma 2023-2027. Voor de cofinanciering is in de begroting een structurele bijdrage opgenomen verdeeld over vier jaren. Het LEADER-programma is, anders dan in de voorgaande periode, van toepassing op de hele gemeente. Inhoudelijk is LEADER gericht op vier doelen: 1) Toekomstgerichte economie, 2) Samen leven en wonen, 3) Versterken biodiversiteit en en landschapskwaliteit, 4) klimaatadaptatie en duurzaamheid. LEADER wordt door ons via de netwerken van de verschillende beleidsterreinen gepromoot bij de potentiële gebruikers. Periodiek worden in samenwerking met de provincie inloopbijeenkomsten georganiseerd. Er zijn vanuit Aa en Hunze inmiddels verschillende LEADER-aanvragen ingediend en in voorbereiding.

4.10.1.04 Actief aanhaken bij het Drents Programma Landelijk Gebied (DPLG)

Terugblik 2024

Afgelopen jaar heeft de provincie met alle gebiedspartners hard gewerkt aan het opstellen van een 'Drents Programma Landelijk Gebied' (DPLG). Omdat het nieuwe kabinet het 'Nationaal Programma Landelijk Gebied' (NPLG) in september heeft beëindigd is daarmee de verplichting voor de provincie om een DPLG op te stellen ook vervallen. De opgaven voor Stikstofreductie, Natuur, Water en Klimaat blijven wel bestaan. De provincie Drenthe heeft onlangs besloten om met een eigen programma 'Transitie Landelijk Gebied Drenthe' (TLGD) deze opgaven tot uitvoering te brengen. Verschil is wel dat er nu alleen verder wordt gewerkt aan de wettelijke opgaven. Daarbij gaat het vooral om de doelstellingen voor water (Kaderrichtlijn Water) en natuur (Natuurnetwerk Nederland). Omdat landbouw een heel belangrijke rol speelt bij het realiseren van deze doelstellingen, is door de provincie een Koersnota Landbouw opgesteld die voor de landbouwsector richting geeft en gebaseerd is op doelsturing met voldoende economisch perspectief.

Voor de uitvoering worden middelen ingezet die het Rijk eerder al voor het DPLG beschikbaar had gesteld aan de provincie. Daarmee verwachten we dat er voldoende duidelijkheid en economisch perspectief is om met de landbouwsector en alle andere gebiedspartners het gesprek aan te gaan. Net als onder het DPLG de bedoeling was, wordt het gesprek voor de verdere gebiedsontwikkeling in Aa en Hunze gevoerd in het kader van de bestaande overlegstructuur voor het Hunzeproject, De Agenda Veenkoloniën en het Drentsche Aa-gebied.

4.10.1.05 Het opstellen van een Omgevingsvisie

Terugblik 2024

In 2024 zijn voorbereidingen getroffen voor het opstellen van een omgevingsvisie voor onze gemeente. Middels een meervoudig onderhandse aanbesteding is een opdracht uitgezet. Na een zorgvuldige aanbestedingsproces is eind oktober de opdracht definitief gegund. Er is een startnotitie opgesteld met daarin de hoofdlijnen en uitgangspunten inclusief participatieplan.

Wat willen we bereiken (doelen)

4.10.2 De voorzieningen sluiten aan bij behoefte van onze inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

4.10.2.08 Inzetten op duurzame mobiliteit

Terugblik 2024

Door een tekort aan vakmensen bij aannemers en netbeheerders worden laadpalen minder snel geplaatst. Via het aanvraagportaal (laadpaalnodig.nl) kunnen inwoners eenvoudig de status van laadpaalaanvragen in onze gemeente volgen door te zoeken op 'Aa en Hunze'.

Samen met de provincies Drenthe, Groningen en Friesland en andere gemeenten in Noord-Nederland werken we via het door de provincies opgestelde programma Deel'm (Deelmobiliteit Noord-Nederland) aan het versterken van deelmobiliteit.

4.10.2.05 Gemeentelijk beleid formuleren om beschermde/waardevolle flora en fauna beschermen.

Terugblik 2024

Voor het ecologisch bermbeheer is een bermbeheerplan opgesteld. Het plan bevat meerdere scenario's, waarbij het ecologisch beheerde areaal van bermen per scenario toeneemt. We zijn bezig met het voorbereiden van gemeentelijk flora- en faunabeleid. Hiervoor is een concept startnotitie opgesteld.

4.10.2.01 Het realiseren van een kwaliteitsimpuls fietspaden

Terugblik 2024

In 2024 is een vervolg gegeven aan de aanleg van nieuwe fietspaden voor de tracés:

- Amen-Grolloo fase 2: Het fietspad is in 2024 aangelegd, met uitzondering van het gedeelte waar de fietsstrook op de rijbaan wordt gerealiseerd.
- Nijlande-Ekehaar: Voor het gedeelte Ekehaar- Eldersloo zijn de betrokken grondeigenaren in principe akkoord met verkoop. Dit zal echter nog definitief gemaakt moeten worden. Het tracé is in samenspraak met de dorpsbelangen Nijlande en de Broekstreek tot stand gekomen.
- Grolloo-Papenvoort (langs het Oostereind): In 2024 is een start gemaakt met oriënterende gesprekken met perceeleigenaren. Deze gesprekken hebben nog niet geleid tot een definitief tracé. Uitkomsten worden verwerkt in een nieuw voorstel.
- Fietspad Spijkerboor-Eexterveen: door het niet kunnen verkrijgen van de benodigde gronden is in 2024 definitief besloten om geen fietspad aan te leggen langs de rijbaan. We blijven ons sterk maken voor de realisatie van een fietspad langs de Hunze.

4.10.2.02 Actief volgen van het onderzoek naar de partiele verdubbeling van de N34 met als primair onderdeel de aanpassing van het verkeersknooppunt Gieten.

Terugblik 2024

De provincie Drenthe heeft in 2024 verder gewerkt aan de uitvoering van de milieueffectrapportage (mer) voor de 8 alternatieven voor de reconstructie van de N34. Naast de mer is er een inpassingsvisie voor de fly-over opgesteld. Er is een inventarisatie met verschillende stakeholders, waaronder de gemeente, uitgevoerd naar koppelkansen. Ook is er onderzoek gedaan naar de verbetering van de verkeersveiligheid op de N34. Door middel van de ambtelijke en bestuurlijke begeleidingsgroep is de gemeente geïnformeerd over de voortgang hiervan. Verder is op 17 april en 11 december 2024 de raad door provincie Drenthe bijgepraat over de stand van zaken met betrekking tot het verkeersplein Gieten en verdubbeling N34. En zijn de inwoners van onder andere Gieten en Eext door middel van keukentafelgesprekken, inloopbijeenkomsten en focusgroep bijeenkomsten geïnformeerd.

4.10.2.03 Huisvesting verenigingen Gieten

Terugblik 2024

In 2024 is na besluitvorming in mei 2024 over de locatiekeuze voor de nieuwbouw Onderwijs- en Cultuuraccommodatie Gieten gewerkt aan een vervolg van het participatieproces met direct omwonenden en betrokken stakeholders. Vanuit dit participatieproces is eind 2024 een eerste aanzet gedaan voor de ontwikkeling van het bouwplan door middel van het opstellen van een Programma van Eisen. Daarnaast zijn afspraken gemaakt tussen gemeente, onderwijs en cultuurpartners.

4.10.2.06 Plagen en schadelijke uitheemse soorten bestrijden.

Terugblik 2024

Er is geen overlast van de reuzenberenklauw meer in het Schreiersbos (dankzij de inzet van schapen). Het Jacobskruiskruid is op de gebruikelijke wijze beheerd. De eikenprocessierups is ook in 2024 op risicolocaties bestreden door de nesten weg te zuigen.

4.10.2.07 Herijking verkeers- en vervoersbeleid

Terugblik 2024

Begin 2024 is de gemeenteraad door middel van stellingen gevraagd naar zijn mening en visie op diverse verkeersthema's. In het voorjaar hebben interne en externe experts, inwoners en verenigingen dorpsbelangen input kunnen leveren op die thema's. Hierna is het concept Mobiliteitsplan opgesteld, met 4 hoofdthema's: veiligheid, bereikbaarheid, leefbaarheid en duurzaamheid.

Het betrokken externe bureau heeft een risicoanalyse gedaan op alle 748 wegen in onze gemeente. Inwoners zijn in de gelegenheid gesteld om onveilige locaties aan te geven. Tenslotte is een overzicht gemaakt van locaties waar de gemeente onderhoud (wegen en riolering) gaat plegen. Op basis van deze input is het uitvoeringsprogramma opgesteld, te vinden als bijlage bij het concept Mobiliteitsplan.

4.10.2.09 Herijking beleid maatschappelijk vastgoed

Terugblik 2024

Naar aanleiding van het rekenkameronderzoek naar maatschappelijk vastgoed is in 2024 gestart met het opstellen van een startnotitie als basis voor nieuw beleid op dit gebied.

De opgave rondom maatschappelijk vastgoed is breder en omvat vier nauw met elkaar samenhangende sporen: 'Verduurzaming', 'Organisatie van maatschappelijk vastgoed', 'Aanschaf en implementatie van een vastgoedsysteem' en 'Beleid'. Deze sporen zijn sterk verweven met elkaar, waarbij het beleid richting kan geven aan (een gedeelte van) de andere sporen.

4.10.2.10 Nieuwbouw school Eext

Terugblik 2024

De architect heeft het Definitief Ontwerp (DO) opgeleverd en deze is door het ontwerpteam goedgekeurd. Op 21 oktober 2024 is dit DO gepresenteerd aan de ouders en de inwoners van Eext, waaronder de directe burens. Bij een onlangs uitgevoerd flora en faunaonderzoek t.b.v. de vereiste sloopvergunning van het oude schoolgebouw is de aanwezigheid van vleermuizen vastgesteld. Daadwerkelijke sloop zal niet eerder kunnen plaatsvinden dan in september 2025.

4.10.2.11 Nieuwbouw school Eexterveen

Terugblik 2024

De nieuwbouw van de school was gereed voor de zomervakantie. De pleinverharding rondom de school en het toegangspad naar de school is na de zomervakantie gerealiseerd. In overleg met het schoolbestuur hebben de kinderen na de herfstvakantie de school in gebruik genomen. Op 8 november 2024 was de officiële opening van de school.

4.10.2.12 Uitvoering Afvalstoffenbeleidsplan 2023 – 2027

Terugblik 2024

We kijken terug op een succesvol jaar op afvalgebied. De belangrijkste actie, het chippen van alle groene, grijze en oranje containers, is uitgevoerd. Ruim 30.000 containers zijn van een chip voorzien. Deze containers staan geregistreerd in het containermanagementsysteem (software), vanuit waar we nu onze minicontainers beheren. Dit helpt om onze dienstverlening te professionaliseren. Vanaf 1 januari 2025 start onze nieuwe afvalinzamelaar Remondis met geregistreerde inzameling.

Ook de kwaliteit van de grondstofstromen hebben we, ondanks de grillige markt en continu veranderende landelijke afspraken, aardig onder controle. Ongeveer 15-20% van ons PMD wordt nog afgekeurd, waarmee we het iets beter doen dan gemiddeld. Dit als gevolg van de controles die we steekproefsgewijs uitvoeren. Op het gebied van GFT presteren we het beste in Drenthe, met slechts 1,5% vervuiling. Textiel blijft een aandachtspunt, met name de hoeveelheid textiel dat nog in het restafval zit.

Ook in 2024 hebben we een afvalkalender opgesteld. Hierbij gebruiken we de beeldmerken van 'Drenthe geeft door' en vullen deze aan met eigen communicatie. We blijven inzetten op communicatie, inclusief afvalkalender.

4.10.2.15 Actualisatie wegenlegger

Terugblik 2024

In 2024 is er gestart met de actualisatie van de wegenlegger en de vaststelling van het nieuwe komgrenzenbesluit volgens de Wegenverkeerswet.

4.10.2.16 Verbouw dorps huis Gasselte

Terugblik 2024

In 2024 is gestart met een integraal verkennend onderzoek naar de huisvesting van het dorps huis en basisonderwijs in Gasselte. Dit onderzoek komt voort uit het feit dat dorps huis de Trefkoel verbouwplannen heeft en dat tegelijkertijd wordt gezocht naar een toekomstbestendige oplossing voor huisvesting van basisschool de Dobbe in Gasselte. Binnen dit verkennend onderzoek worden verschillende scenario's onderzocht.

4.10.2.17 Verbouw dorps huis Ekehaar

Terugblik 2024

Het bestuur van het dorps huis de Eekhof in Ekehaar heeft mede namens de werkgroep, eind oktober 2024 een aanvraag ingediend voor een subsidie van € 500.000 voor de verbouwing van het dorps huis.

4.10.2.18 Evaluatie en mogelijke herijking Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP)

Terugblik 2024

In juni 2024 is begonnen met de evaluatie en actualisatie van het Integraal Huisvestingsplan 2020-2035 (IHP).

Er is nieuwbouw gerealiseerd voor OBS de Kameleon in Eexterveen en voor de OBS Prins Willem Alexander in Eext zijn nieuwbouwplannen in ontwikkeling. Deze plannen volgen uit het IHP.

In overleg met de schoolbesturen is informatie verzameld over de huidige stand van zaken rond de onderwijsgebouwen en de ruimtebehoefte. Voor de berekening van dat laatste zijn nieuwe leerlingenprognoses gemaakt. Op basis daarvan en van ontwikkelingen in wetgeving en wijzigingen in het gemeentelijk beleid zullen een aantal aanpassingen worden voorgesteld. Onderdeel daarvan is het naar voren halen van de planvorming voor OBS de Dobbe in Gasselte, omdat daar de leerlingenaantallen sterker zijn gestegen dan verwacht.

Wat willen we bereiken (doelen)

4.10.3 In 2026 zijn 200 extra woningen gerealiseerd of planologisch mogelijk gemaakt.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

4.10.3.02 Gebiedsgerichte woningbouwprogrammering.

Terugblik 2024

Na de vaststelling van de Woonvisie 2020+ zijn tot op heden 277 (per 31 december 2024) woningen gerealiseerd, waarvan 56 in 2024. Hierbij ging het om 29 sociale huurwoningen (6 in Grolloo en 23 in Gieten). Daarnaast hebben we in 2024 gewerkt aan 70 woningbouwinitiatieven voor in totaal 936 nieuw te bouwen woningen. Van deze 936 woningen bedroeg de harde plancapaciteit (planologisch obstakelvrij) in 2024 145 woningen. In deze programmering hebben we bij nieuwe bouwinitiatieven in 2024 nadrukkelijk aan de voorkant gestuurd op doelgroepen. Zo worden er met name ook goedkope koop/sociale huur en betaalbare koopwoningen geprogrammeerd op locaties. Door actief grondbeleid en een actieve houding ten aanzien van eigen projecten en die van derden, zijn projecten in gang gezet en verder gebracht vanuit de programmatische aanpak.

De woningbouwmonitor is grotendeels gereed. Vandaaruit wordt de kwantiteit en de kwaliteit van woningbouwprojecten gemonitord. Er zijn overleggen geweest over een publieksvriendelijke versie, die voor inwoners en raadsleden direct te raadplegen is. Hierover zijn afspraken gemaakt met de provincie.

4.10.3.04 Realisatie tijdelijke flexwoningen

Terugblik 2024

Het realiseren van flexwoningen (onder andere voor spoedzoekers) op een mogelijke locatie is met de woningcorporatie verder verkend. Hieruit is geen haalbaar project voortgekomen. Met een andere corporatie zijn gesprekken gestart om aan de voorkant de mogelijkheden te verkennen en te komen tot een gezamenlijk gedragen plan voor flexwoningen.

In het kader van de taakstelling voor huisvesting van statushouders is gewerkt aan een voorstel om voor deze doelgroep (statushouders) passende huisvesting te realiseren, waarbij de modulaire superflex-woningen een deel van de oplossing kunnen vormen om op korte termijn woningen toe te voegen.

Pijler 5 Middelen en ondersteuning

Korte omschrijving

Deze pijler gaat over de organisatie, de financiering en de informatieveiligheid van de gemeentelijke huishouding. Het is het fundament onder de 4 inhoudelijke pijlers.

Terugblik 2024- Wat hebben we gedaan

In het afgelopen jaar hebben we op verschillende onderdelen stappen gezet. Voordat we een specifieke toelichting geven op de uitvoering van de activiteiten uit de begroting 2024, lichten we er een aantal ontwikkelingen uit, die hebben bijgedragen aan het bereiken van onze ambities.

De bedrijfsprocessen zijn op passende wijze vormgegeven.

Informatieveiligheid

In de organisatie hebben we te maken met tal van bedrijfsprocessen. Binnen deze processen speelt informatieveiligheid een steeds grotere rol. Het vraagt continue aandacht. In het afgelopen jaar hebben we daarom onder andere bewustwordingssessies georganiseerd en phishingtests uitgevoerd. Daarnaast heeft in november de jaarlijkse cyberoefening plaatsgevonden waarin het cybercrisisplan wordt geoefend, geoptimaliseerd en geactualiseerd.

Huisvesting

De nieuwbouw van de buitendienst aan de Oelenboom is dit jaar aanbesteed. De aannemer is in november gestart met de uitvoering. Echter is er door de constatering van enige verontreiniging van de bouwlocatie een geringe vertraging opgetreden.

Voor het kernteam Rolde is er nieuwe huisvesting gevonden in 2024.

Voor de huisvesting op het gemeentehuis is een huisvestingsplan opgesteld waarin ook de ruimtes boven het politiebureau zijn betrokken.

De financiële positie van de gemeente is solide.

De financiële positie van de gemeente staat onderdruk. In de begroting 2025 zijn inmiddels een aantal ombuigingen verwerkt en zijn optionele ombuigingsrichtingen voor de jaren daarna opgenomen.

Daarnaast hebben we gewerkt aan een aantal randvoorwaarden die bij dragen aan een solide financiële basis. Het controleprotocol en normenkader voor 2025, het treasury statuut en de nota reserves en voorzieningen zijn vastgesteld door de raad. En in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording zijn we gestart met het opstellen van een intern controleplan.

De gemeente is een aantrekkelijke werkgever met voldoende personeel dat toegerust is om de werkzaamheden uit te voeren.

Het hebben en houden van voldoende en gekwalificeerd personeel is essentieel om ambities te realiseren en taken uit te kunnen voeren. Dit is een uitdaging in een krappe arbeidsmarkt. Om als gemeente een aantrekkelijke werkgever te zijn en te blijven hebben we onder andere een proactieve wervingsstrategie opgezet, hebben we het inwerkprogramma doorontwikkeld en wordt er structurele bijscholing aangeboden. Samen met de andere Drentse gemeenten is een verkenning gestart hoe het thema personele schaarste richting de toekomst intergemeentelijk opgepakt kan worden. Een concreet voorbeeld van samenwerking die al is opgestart is de regionale medewerkerspool op het gebied van energietransitie.

Wat willen we bereiken (doelen)

5.10.1. De bedrijfsprocessen zijn op passende wijze vormgegeven.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

5.10.1.01 Nieuwbouw buitendienst Oelenboom

Terugblik 2024

In oktober heeft de aanbesteding plaatsgevonden, waarna de aannemer in november is gestart met de uitvoering. De planning ging uit van een oplevering eind oktober 2025. Na de verhuizing zal gestart worden met de verbouwing van het huidige kantoorgebouw met werkplaats. Helaas is in december 2024 bij het ontgraven van de bouwput bodemverontreiniging geconstateerd op de locatie van de nieuwbouw. De vervuilde grond zal in kaart worden gebracht en daarna worden afgevoerd naar een groundbank voordat verder kan worden gegaan met de bouw. Dit zal consequenties hebben voor de geplande opleveringsdatum.

5.10.1.02 Haalbaarheidsonderzoek gezamenlijke nieuwe huisvesting brandweer en buitendienst Rolde

Terugblik 2024

Binnen het project zijn twee sporen ontstaan, namelijk de nieuwe huisvesting van het kernteam per 1 januari 2025 (huidige locatie vervalt per 1-3-2025) en de huisvesting van de brandweer. Het kernteam zal per 1 maart haar intrek nemen in de zwarte schuur, welke gelegen is achter de brandweerkazerne in Rolde. De huurovereenkomst daarvan loopt gelijk met de huurovereenkomst van de brandweer. In 2025 zal samen met de VRD verder onderzocht worden of nieuwbouw noodzakelijk is of dat de bestaande locatie aangepast kan worden. Indien blijkt dat de huidige locatie niet aangepast kan worden of dusdanige kosten met zich meebrengt dat nieuwbouw een beter alternatief is dan wordt ook gekeken naar de (eventueel gezamenlijke) herhuisvesting van het kernteam.

Wat willen we bereiken (doelen)

5.10.2 De financiële positie van de gemeente is solide.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

5.10.2.01 Rechtmatigheidsverantwoording

Terugblik 2024

In 2024 hebben we goede stappen gemaakt in de rechtmatigheidsverantwoording. We hebben het controleprotocol en normenkader over 2024 vastgesteld en zijn bezig met een intern controleplan. De rechtmatigheidsverantwoording is een proces dat continue aandacht heeft en waar nog verbeterlagen in te maken zijn.

5.10.2.02 Vernieuwing controle protocol en normenkader.

Terugblik 2024

Het controleprotocol is eind 2023 door de raad vastgesteld voor de periode 2023-2024. Het normenkader moet ieder jaar opnieuw vastgesteld worden, over 2024 is dit in december 2024 door de raad vastgesteld.

5.10.2.03 We gaan gebruik maken van financiële kengetallen ter beoordeling van de financiële positie van de gemeente

Terugblik 2024

In de nota financiële beleidskaders uit 2023 staat hoe we de wettelijke financiële kengetallen kunnen gebruiken bij de beoordeling van de financiële weerbaarheid en wendbaarheid van onze gemeente. Met deze nota hebben we ook eigen gemeentelijke normen voor de wettelijke financiële kengetallen afgesproken. Vanaf de begroting 2024 worden de normen toegepast bij de beoordeling de wettelijke financiële kengetallen.

5.10.2.05 Actualiseren treasurystatuut.

Terugblik 2024

Het treasurystatuut 2024 is op 18 januari vastgesteld door de gemeenteraad.

5.10.2.06 Actualiseren nota reserves & voorzieningen.

Terugblik 2024

De nota reserves & voorzieningen 2024 is op 27 juni vastgesteld door de gemeenteraad.

Wat willen we bereiken (doelen)

5.10.3 De gemeente is een aantrekkelijke werkgever met voldoende personeel dat toegerust is om de werkzaamheden uit te voeren.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

5.10.3.01 Actief personeelsbeleid voeren.

Terugblik 2024

In 2024 heeft de organisatie belangrijke stappen gezet om gekwalificeerde medewerkers aan te trekken en te behouden, als reactie op de krappe arbeidsmarkt. Dit omvatte; een proactieve wervingsstrategie, het versterken van het werkgeversmerk, het aanbieden van een solide inwerkprogramma, een online academie en (maatwerk)opleidingen. Mede door het inwerkprogramma konden nieuwe medewerkers beter voorbereid aan de slag. We zien meer instroom van medewerkers zonder gemeentelijke ervaring of die nog niet volledig vakvolwassen zijn. Dit vroeg om gerichte inzet op deskundigheidsbevordering en gemeentelijke kennis bij te brengen om hen zo snel mogelijk op het gewenste niveau te brengen.

Ook is het functiehuis toekomstbestendig gemaakt en zijn diverse functieprofielen opnieuw tegen het licht gehouden, waarbij rekening is gehouden met de toegenomen complexiteit van de werkzaamheden, extra taken en hogere eisen die aan sommige medewerkers worden gesteld. Deze functies zijn passend ingedeeld, wat bijdraagt aan een betere afstemming van de rollen binnen de organisatie. Deze herweging ondersteunt het behoud van medewerkers door ervoor te zorgen dat hun werkzaamheden en verantwoordelijkheden in lijn zijn met de eisen van de functie.

Binnen de Drentse gemeenten wordt gemeenschappelijk gekeken hoe het thema personele schaarste intergemeentelijk opgepakt kan worden, zodat de dienstverlening van onze organisatie ook richting de toekomst qua kwaliteit en continuïteit bestendig kan worden.

Raadsvoorstel

Aan uw raad wordt voorgesteld:

1. kennis te nemen van de in de Vooruitblik 2026 en in de Vergezichten benoemde onderwerpen;
2. het jaarverslag 2024 vast te stellen;
3. de financiële kadernota vast te stellen;
4. in te stemmen met wijze waarop uw raad wordt meegenomen in het ombuigingstraject richting de begroting 2026.

4 maart 2025

College van burgemeester en wethouders gemeente Aa en Hunze

de secretaris,

dhr. R.L.H. Schoonderbeek

de burgemeester,

dhr. A.W. Hiemstra

Raadsbesluit

De raad der gemeente Aa en Hunze;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van de gemeente Aa en Hunze;

besluit

1. kennis nemen van de in de Vooruitblik 2025 en in de Vergezichten benoemde onderwerpen;
2. jaarverslag 2024 vast te stellen;
3. de financiële kadernota vast te stellen;
4. in te stemmen met wijze waarop uw raad wordt meegenomen in het ombuigingstraject richting de begroting 2026.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad der gemeente Aa en Hunze, gehouden op 3 en 10 april 2025.

de griffier,

de voorzitter,

mevrouw mr. E.P. van Corbach

de heer A.W. Hiemstra

Bijlagen

Missie en toekomstvisie

Sinds 2009 werken we in Aa en Hunze met de [Strategische Toekomstvisie](#)

2020. Deze visie is een handig kompas gebleken bij beleidsbepaling en besluitvorming. Ook extern heeft de visie haar nut bewezen, onder andere in de samenwerking met onze inwoners, ondernemers, verenigingen en andere overheden.

Coalitieakkoord 2022-2026

Via de link [Coalitieakkoord 2022 - 2026](#) komt u op de website van de gemeente Aa en Hunze terecht waarna u het coalitieakkoord kunt inzien.